

ŠTAI KAIP

Kova dėl principų.
Apgrautas Marianapolis.
A. a. kun. Al. Bublys.
Maironio paminklas.
Vengrų reformos.
„Ištiesta ranka“.

Hitlerio nesuvaldomi norai privertė Anglijos ir Prancūzijos vyriausybes peržiūrėti savo pasiūlytą kryptį Čekoslovakijos gyny-
mo atžvilgiu. Hitleris savo kalboje rugsėjo 26 d. galutinai parodė savo tikrąjį „aš“. Savo kalboje jis svaidsi šurpiais žodžiais, visai nesi-
skaitydami su dorovės principais. Jis aiškiausiai parodė, kad, jo supratimu, pasaulyje gali viešpatauti tik jėga ir smurtas.

Rytojaus dieną visą kul-
tūringąjį pasaulį pradžiugino Chamberlaino nuosirdi-
kalba, pagrįsta gera valia ir neabejotinai taikos ir vi-
suotinio teisingumo norais. Chamberlain pasmerkė vie-
nos valstybės norą vadovu-
ti pasauliui tik jėga. Jis pa-
reiškė, kad gyvenimas be
laisvės nevertas gyventi,
tad, jei kils karas ir jei An-
glijai teks kovoti, kova bus
dėl garbingo principo — pa-
sipriešinti jėgai ir smurtui.

Šiuos žodžius rašančiam
teko lankytis Marianapolio
Kolegijoje, ką tik paliejęs
siaubingos audros, išgrioviusios Marianapolio išpuodingo-
jo parko medžius. Graudu
buvo matyti sugriūtąjį Ma-
rianapolio grožį, išverstus
brangiuosius medžius, su-
rinktus iš įvairių pasaulio
dalių, kuriais grožėjosi tūk-
stančiai lietuvių, kurių pa-
unksmėje auklėjosi ir auklė-
jami lietuvių išeivijos rink-
tiniai jaunuoliai.

Reikšminga, kad išliko
nepalaužtas milžiniškas
ąžuolas, stovįs visai arti
Kolegijos rūmų, kai tuo tar-
pu visi jo artimi kaimynai
išvartyti. Tas ąžuolas stovi
prieš pat kambarį, kuriame
gyvena ir dirba Kolegijos
šeimininkas, nepalaužiamas
lietuviškos sielos kun. dr. J.
Navickas.

Nors ir apgrautas graū-
sis Marianapolis, nors pada-
ryti milžiniški nuostoliai,
bet lietuviams netenka nu-
minti, nes ten dar tebebuvi
lietuviškas ąžuolas — Kole-
gijos Rektorius. Jo rūpesčiai
negalės nueiti veltui. Jauno-
ji karta atstatys sugriūtą
grožį, o Marianapolis visada
bus lietuvių išeivijai dvasi-
nio atsigalvinimo tvirtovė.

Clevelande šį sekmadienį
bus atidengtas paminklas
tautos himno autoriui, dr.
Vincui Kudirkai. Lietuvių
Darželyje įvyks didžiulės iš-
kilmės. Daugybės tautų dar-
želių aplinkumoje lietuvių
pasirodys savo geriausiomis
kultūrinėmis pajėgomis. Ta-
me darželyje dabar bus dr.
Basanavičiaus ir dr. Kudir-
kos paminklai. Ten dar yra
viena kitam Didžiajam Lie-
tuviui, atgimimo dainiui ir
pranašui, prelatui Maironiui.

Maironio paminklo pasta-
tymas sukėlė šaukiai ko
skubiausios veiklos. Nors tai
visų lietuvių pareiga, bet
tuo turėtų ypatingai susiri-
pinti katalikų visuomenės
atsakingi asmenys. Lietuvos
katalikų visuomenė, tikime,
mielai pagelbėtų šiuo reika-
lu, tik reikia jai pareikšti
mūsų noras susilaukti Mai-
ronio paminklo Clevelande.

Rugsėjo 23 d. Readinge,
Pa., mirė kun. Aleksandras

A. LIET. KATALIKŲ VISUO.
MENINIO IR KULTŪRINIO
GYVENIMO SAVAITRAŠTIS
EINA KAS PENKADIENI.

Entered as Second - Class matter March 16, 1934 at the Post
Office at Brooklyn, N. Y. under the Act of March 3, 1879

METAI VI

PENKTADIENIS, RUGSĖJO (SEPT.) 30 D., 1938 M.

Nr. 40 (241)

Kaina 5c.

PAGELBEKIME MARIANAPOLIUI

Prakaukusi baisioji audra
š. m. rugs. 21 d. sunaikino
labai daug žmonių ir prid-
rė šimtus milijonų dolerių
nuostolių. Ši nuožmi gamtos
bausmė ištiko labai daug ir
mūsų tautiečių. Nors visi
yra sunkiai nukentėję, bet
namų savininkai daugiausia.

Šiurpioji audra baisiai
nuostolingai palietė mūsų
tautos šventovę, Lietuvių
Kolegiją, Marianapolį,
Thompson, Conn. Gražiosios
įstaigos rūmų stogai nuplėš-
ti, ūkio trobėsiai apardyti,
kiti visai sugriauti.

Graūsis parkas, kurs
pirmiausia taip visus žavėda-
vo maloniū ošimu ir grožiu,
dabar guli sužalotas ir pa-
verstas į klaukų raistą... Net
galingieji girios ąžuolai su-
laužyti, su šaknimis išrauti.
Marianapolis jau nebe tas,
kurio tu taip maloniai gerėda-
vome, susirinkę Liepos ket-
virtąją, Lietuvių Dienos iš-
kilniū proga. Jis dabar
skaudžiai liūdnas ir klaukus.

Bublys, tėvų mariojū vie-
nuolijos narys, spaudoje ži-
nomas daugiausia Snaudalio
vardu. Reikšdami nuosirdi-
džios užuojautos tėvams ma-
rijonams, turime ir savo
ypatingą liūdesį, nes kun.
Bublys buvo artimas AME-
RIKOS bičiulis, bendradar-
bis.

Velionis buvo artimas
kan. Tumo - Vaizganto drau-
gas, drauge su juo mokėsis.
Visada pasižymėjo aukštai-
tišku judrumu, gyvu jumo-
ru, skaidriu patriotiskumu,
gilia meile žmonėms.

Vengrijoje, galų gale, vy-
riausybė pasisakė už žemės
reformą. Vengrija dar pilna
milžiniškų dvarų, o darbi-
ninkų masės skursta, lau-
damos, ir vis be vaisių, di-
delių socialinių reformų.
Manoma, kad vengrai nepa-
darys Vokietijos buvusio
prezidento Hindenburgo
klaidos, kai jis atleido kan-
clerį Briuningą tik dėl to,
kad prūsų baronai pasiprie-
šino kanclerio planuotam
dvarų išdalinimui. Krašte
didėjo nepasitenkinimas ir
tuomi pasinaudoti skubinosi
komunistai ir naciai. Naciai
buvo skubėsi ir jie tapo pa-
dėties viešpačiais.

Atrodo, kad Vengrijos re-
gentas Horthy nebus linkęs
pakartoti Hindenburgo klai-
dą, nors tokių pakartojimų
istorijoje pilna. Lietuva
anksčiausiai ir išmintingiau-
siai išsprendė žemės paskir-
tymo problemą. Štai kodėl
kun. M. Krupavičiaus var-
das negalės būti išdildytas
iš mūsų tautos istorijos.

Sov. Rusijos kariuomenėje
pradėta smarki kova prieš
kareivių dažnai vartojamą
išsireikšimą „Ačiū Dievui“.
Bedievių sąjungos organe
Bezbožniko piktų gailėsčių
nusiškundžiama, kad, girdi,
geriausios tankų vairuotojai,
stakanovcai ir kiti labai
dažnai sako „Ačiū Dievui“.
Tame laikraštyje rašoma:
„ar ne laikas išvalyti mūsų
kalbą nuo šių nudėvėtų išsi-
reikšimų?“

Gal ir ši kova yra ištiesta
ranka katalikams?

I ji bežiūrint galva svaigsta,
širdis skausta, ir akys tems-
ta nuo nesulaikomų ašarų...
Mūsų tautos pasigėrėjimas
ir didi garbė šioje šaly, Ma-
rianapolis, dabar primena
vyskupo Baranausko apdai-
nuotąjį Anykščių Šilėlį, ka-
dais sunaikintą ne gamtos,
tikrai pačių žmonių reika-
lams... „tik ant lauko pliko,
kelios pušelės apkreivės li-
ko“.

Jei jau pašalietį žmogų
šiurpioji nelaimė sujaukina
iki pat sielos gelmių, tai ka-
gi besakyti apie tos vietos
šeimininkus Tėvus Marijo-
nus. Kas gali suprasti di-
džiąją širdgėlą Garbingo
Kolegijos Vairininko, Did.
Gerb. Kun. Navicko, kuris
jau ir taip širdies ligos ka-
muojamas visą šią nelaimę
turi pergyventi ir pakelti
visus sunkumus.

Brangūs Tautiečiai, pa-
reiškime Lietuvių Kolegijai
savo širdingą užuojautą.
Vienok tai padarykime ne-
tuščiais žodžiais, bet auk-
mis ir darbu. Draugijos ir
pavieni asmenys paskubėki-
me į praklinų labdarybės
darbą. Petingieji ir gerieji
vyrai, organizuokite didelę
talką. Su kirviais ir piūkiais
važiuokime į Marianapolį,
išvalykime išverstus me-
džius, grąžinkime jam pir-
mykštį gražumą.

Labai daug galėsime pa-
daryti, jei dirbsimė skubiai,
bet planingai. Todėl visi vy-
rai, kurie galėtų mėt paskirti
nors po dieną kitą garbin-
gai talkai, tuojau atsiliep-
kite rašydami: Very Rev.
Dr. J. Navickas, Marianapo-
lis, Thompson, Conn. Pra-
neškite, kada, kiek ir kaip
ilgai galėtumėt atvykti į
talką.

Marianapoly galėtų apsi-
stoti nors ir kelioms die-
noms kartu bent po 15 — 20
vyrų.

Taigi, malonieji tautie-
čiai, prigelbėkim Marianapo-
liui nuosirdžiai, praktiškai
ir skubiai. Prie šios pagal-
bos mus visus ragina Dievo
bei artimo meilė ir mūsų
pačių savigarda.

Kun. Jonas A. Vaitiekūnas,
Lietuvių Kolegijos
Rėmėjų Dr-jos Pirm.

SVARSTĖ VALSTYBĖS
PADĖTĮ

Kaunas. — Rugsėjo 23 d.
Ministrų Taryba, pirminin-
kaujant pačiam Respublikos
Prezidentui ir dalyvaujant
Klaipėdos gubernatoriui,
svarstė svarbiuosius valsty-
bės reikalus.

ISTATYMAS ŽEMES
ŪKIAMS TVARKYTI

Kaunas. — Ministrų Ta-
ryba įteikė seimui naujo
įstatymo projektą, kuriuo
numatomi būdai žemės
ūkiams tvarkyti. Numato-
ma, kad, norint žemę nuosa-
vybėn įsigyti, reikės gauti
žemės ūkio ministro leidimą.
Ūkiai negalės būti skaldomi
mažesniais, kaip 6 hektarai.
Nesugebą tinkamai ūkinin-
kauti bus šalinami iš ūkių.
Šį įstatymo projektą dabar
svarsto seimas.

Čekoslovakijos Padėtis Jaudina Visą Žmoniją

Įtemptos dienos

Europos ir viso pasaulio
nervų įtempimas ir šią sa-
vaitę neatslūgo, jis net pa-
didėjo. Rugsėjo 23 dieną at-
rodė, kad kilęs tikras visuo-
tinio karo pavojus jau pra-
ėjo, bet apsiriktą. Karo pa-
vojų padidino antras Angli-
jos premjero Chamberlaino
susitikimas su Hitleriu.
Chamberlain antrą kartą
nulėkė orlaiviu pas Hitlerį
su pranešimu, kad Čekoslo-
vakija sutiko priimti Angli-
jos ir Prancūzijos pasiūly-
mus Vokietijos naudai.
Chamberlain pranešė Hitle-
riui, kad Čekoslovakija suti-
ko paaugoti savo teritorijos
didelę dalį, kad tik būtų iš-
gelbėta Europos ir pasaulio
taika.

Nelankti reikalavimai

Bet 69 metų amžiaus se-
nas Anglijos politikos va-
das didžiai nustebo, kai Hit-
leris pastatė naujus reikala-
vimus, kurių jis neminėjo
pirmo susitikimo metu. Hit-
leris pareikalavo, kad Sude-
tų kraštas būtų jam tuojau
atiduotas, be jokių tolimes-
nių pasitarimų. Jis nurodė,
kad Sudetija turi būti pri-
jungta prie Vokietijos ne
vėliau spalio 1 dienos.
Chamberlain tada nutraukė
pasitarimus ir rugsėjo 23 d.
iš savo viešbučio nusiuntė
Hitleriui laišką ir vakare
nuyko tik atsisveikinti, bet
atsisveikinimas užsitęsė 3
valandas, nes Hitleris vėl
parodė noro kalbėtis ir jis
įteikė savo memorandumą
Čekoslovakijai, nurodyda-
mas savo reikalavimus.

Chamberlain perdavė me-
morandumą Prahos vyriausy-
bei, palikdamas jai elgtis
pagal savo nuožiūrą. Tuo
pat laiku Anglijos vyriausybė
pranešė čekams, kad ji
nebeptaria nesiimti mobili-
zacijos. Čekoslovakija jau
turėjo tada naują vyriausybę
su generolu Syrovų prie-
šakyje. Ši vyriausybė turi
visuotinį tautos pasitikėjimą,
nes ji sudaryta visoms
srovėms remiant.

Čekų atsakymas

Hitlerio memorandumas
įteiktas čekams drauge su
vokiečių paruoštu žemėlapiu,
kuriame nurodytos teri-
torijos, kurios privalo būti
atiduotos Vokietijai. Čekų
vyriausybė svarstė memo-
randumą ir rado jį esant
nieku kitu, kaip tik žiauriu
ultimatumu. Vyriausybė nu-
tarė memorandumo nepriimti
ir paskelbė visuotinę mobi-
lizaciją.

Hitlerio memorandume
buvo sužymėti tokie reika-
lavimai: iki spalio 1 d. ati-
duoti Sudetų teritoriją pa-
gal pridėto žemėlapiu nuro-
dymus; paleisti iš čekų ka-
riuomenės visus vokiečių
tautybės karius; paleisti iš
kalėjimų visus nusikaltėlius
vokiečius ir t.t. Tas memo-
randumas surašytas ne kaip
laisvai ir suvereninei valsty-
bei, bet kaip savo pavald-
iniui. Čekoslovakijos vy-
riausybės vardu atsakymą
pranešė Anglijos vyriausy-
bei jos atstovas Londone
Jan Masaryk, pirmo čekų
prezidento sūnus. Jis ang-

lams pranešė, kad priėmi-
mas Hitlerio reikalavimo
reikštų sunaikinimą Čeko-
slovakijos tautinės ir ekono-
minės nepriklausomybės; tie
reikalavimai neduodą čeko-
kams jokios progos apsau-
goti savo valstybės naujas
sienas, kurios susidarytų,
atidavus Sudetiją vokie-
čiams, o jų saugumui neduo-
dama jokių garantijų. Ma-
saryk nurodo, kad staigus
Sudetijos perdavimas būtų
baisus tiems Sudetijos gy-
ventojams, kurie nenori pri-
klausyti Vokietijai. Savo at-
sakymą Masaryk užbaigia
viltimi, kad Prancūzija ir
Anglija bus drauge su Čeko-
slovakija šiose sunkiose va-
landose.

Hitlerio grasinimai

Nesulaukęs čekų nusilen-
kimo prieš jo žiaurius rei-
kalavimus, Hitleris rugsėjo
26 d. Berlyne pasakė naują
kalbą, kuri buvo perduota
per radiją daugelyje valsty-
bių. Hitleris pakartojo savo
reikalavimus čekams, smar-
kiaai puldamas Čekoslovaki-
jos vyriausybę, ypač presi-
dentą Benešą, kuriam pri-
metė įvairius melus. Hitle-
ris šaukė, kad jis nori tai-
kos, kad, gavęs Sudetiją, jis
Europoje daugiau jokių teri-
torijų nebesieksias, kad jis
jokių reikalavimų neturi
Anglijai ir Prancūzijai, kad
taika priklausanti išmintinai
nuo Čekoslovakijos.

Savo kalboje Hitleris pa-
žymėjo, kad su Lenkija jam
pavyko sudaryti sutartį de-
šimčiai metų vien tik todėl,
kad jos priešakyje stovėjusi
ne demokratinė vyriausybė,
bet vienas žmogus (čia jis
dėmesys turėjo Pilsudskį);
Hitleris pareiškė savo pa-
kartotiną pagarbą ir pasiti-
kėjimą Italijos diktatoriui
Mussoliniui. Jo kalba beveik
po kiekvieno sakinio buvo
palydima gausingos minios
nacių griausmingais šauks-
mais. Jo klausytojų minia
atrodė nepaprastai įkaitusi
ir pasirodusi staigiems
veiksams.

Vieninga pagalba

Hitlerio kalba skambėjo
karo nuotaika, todėl čekų
padėtis dar labiau pasunkė-
jo, bet jų nuotaika turėjo
pakilti, kai atėjo iš Londono
pranešimas, kad Anglija
vieningai prisidės prie
Prancūzijos ir Rusijos, jei
šios gins Čekoslovakiją, vo-
kiečiams užpuolus.

Roosevelto žodis

Taikos reikalų parodė ini-
ciatyvos ir Jungtinių Ame-
rikos Valstybių prezidentas
F. D. Roosevelt, kurs rugsė-
jo 24 d. pasiuntė laiškus Čeko-
slovakijos prezidentui Be-
gašui, Vokietijos kancleriui
Hitleriui ir Anglijos ir Pran-
cūzijos premjerams. Savo
laiške prezidentas nurodo,
kad karas jokio klausimo
neišsprendžia, kad karas
baisus ir laimėtojams ir nu-
laisvai ir suvereninei valsty-
bei, bet kaip savo pavald-
iniui. Čekoslovakijos vy-
riausybės vardu atsakymą
pranešė Anglijos vyriausy-
bei jos atstovas Londone
Jan Masaryk, pirmo čekų
prezidento sūnus. Jis ang-

esamo ginčo taikaus išspren-
dimo. Hitleris atsakė tik
rugsėjo 27 d. Savo laiške jis
nurodė, kad Vokietijos kan-
trybė jau išsėmusi ir tai-
kos klausimas dabar pri-
klauso nuo čekų. Roosevelt-
tas tuojau nusiuntė Hitle-
riui naują telegramą, kurio-
je pareiškė savo gilų įsitiki-
nimą, kad taika Europoje
dar gali būti išgelbėta, kad
užtenka Hitlerio tik vieno
žodžio, kurs gali vėl naujas
derybas pradėti. Roosevelt-
pataria ir prašo turėti nau-
jus pasitarimus.

Prezidento Rooseveltto lai-
šką parėmė ir kitų valstybių
vyriausybės, kurios kreipėsi
į Hitlerį su tokiais pat pa-
reiškimais. Tik nieko nebu-
vo girdėti iš Italijos pre-
mjero Mussolinio, kurs, kaip
manoma, palaikė tiesioginį
kontaktą su Hitleriu. Italų
spauda apie Rooseveltto lai-
šką parašė nelabai palankiai.

Chamberlaino kalba

Rugsėjo 27 d. iš Londono
visai Anglijos imperijai ir
visam pasauliui pasakė kal-
bą Anglijos premjeras
Chamberlain. Tai buvo di-
delis priešingumas prieš 24
valandas pasakytai Hitlerio
kalbai. Anglų premjeras
kalbėjo šaltai, nuosirdžiai,
giliu susijaudinimu. Jis nu-
rodė savo dėtą pastangas
taikai išsaugoti ir pareiškė
savo „įsitikinimą“, kad
Hitlerio paskutiniai reika-
vimai čekams visai nepateisi-
nami. Chamberlain drama-
tiškai pasisakė esąs pasiry-
žęs ir trečią kartą vykti į
Vokietiją, jei tik būtų vil-
ties taiką laimėti, bet, esą,
šiuo momentu jis neturįs pa-
grindo kelionei, tačiau vil-
ties dar nenustojęs. Jis kvie-
tė Anglijos gyventojus lai-
kytis šaltai, kiek tik galima,
ir ateiti vyriausybei į pagal-
bą reikalui esant ir vyriausy-
bei pašaukus. Jo kalba
nesudėgino jokių tiltų toli-
mesniems pasitarimams su
Vokietijos vyriausybe, nors
jis ir pareiškė savo didelį
nusistebėjimą, kad antrą
kartą susitikęs su Hitleriu
gavo visai naujus reikalavi-
mus.

Naujos derybos

Chamberlaino kalba, Roo-
sevelto telegramas ir kitos
taikių žmonių pastangos ne-
nuėjo veltui. Rugsėjo 28 d.
Hitleris paskelbė atidedas
mobilizaciją 24 valandoms
ir sutinkas tartis su Angli-
jos, Prancūzijos ir Italijos
premjeriais. Pasitarimui vie-
ta pasirinkta vokiečių Miū-
nichas, o laikas — rugsėjo
29 d., tad šių žodžių skaity-
tojams Čekoslovakijos padė-
tis jau gal bus aiški, kai ši
laikraščio laida bus jų ran-
kose. Į Miunichą turėjo su-
važiuoti Italijos premjeras
Mussolini, Anglijos Cham-
berlain, Prancūzijos Dala-
dier ir Vokietijos Hitleris.
Dėl šio keturių atsakingų
vyrų susitikimo Čekoslova-
kijos atstovai užsienyje pa-
reiškė pasitenkinimą, bet
drauge ir baime, kad didžio-
sios valstybės, taikos ir Vo-
kietijos sąskaiton, neparei-
kalautų iš Čekoslovakijos
naujų nuolaidų. Po paskuti-
ni pareiškimų Hitlerio gar-

bė reikalauja, kad spalio 1
dieną jis gautų nors dalį
Sudetijos, bet ar taip bus,
parodys šios savaitės galas.
Čekoslovakijos padėtį
stambiai sunkina ir Lenki-
jos su Vengrija reikalavi-
mai atiduoti joms tas vals-
tybės dalis, kur gyventojų
daugumą sudaro lenkai ir
vengrai. Lenkų ir vengrų
reikalavimus remia Hitleris,
remia ir Mussolini. Su Len-
kija čekai vedė tiesiogines
derybas; čekų prezidentas
pasiuntė laišką su pasiūly-
mais tiesiog lenkų preziden-
tui Moscickiui, kurs netru-
kos atsakė, bet viešai ne-
skelbiama, kas tuose lai-
kuose siūlyta ir kas atsakyt-
ta.

Aiškinimas tautos
atstovams

Rugsėjo 29 d. Anglijos
vyriausybė sušaukė tautos
atstovų nepaprastą susirin-
kimą, kuriame premjeras
Chamberlain plačiai pranešė
apie savo žygius pas Hitlerį
ir aiškiausiai nušvietė visą
dabartinę padėtį. Jo kalba
buvo tiesiog dramatinio po-
būdžio; ją baigė pranešimu,
kad gavęs Hitlerio kvietimą
atvykti rugsėjo 29 d. į Miū-
nichą tartis drauge su Hit-
leriu, Mussoliniu ir Dala-
dier. Chamberlain pareiškė,
kad jam netenka tautos at-
stovams pasakyti, kokį at-
sakymą į Hitlerio pakvieti-
mą jis duosias... Jo kalba
palydėta triukšmingiausio-
mis ovacijomis, kokių sen-
iai Anglijos tautos atstovų
rūmai jau nematė. Visur at-
sivėpėta, kad taikos išsau-
gojimo galimūmams dar ne-
žuvo.

Pasiruošimas karui

Karui pasiruošimas viso-
je Europoje buvo tikrai jau-
čiamas. Vokietija savo pa-
sieny sutraukus didžiausią
skaičių karių. Čekoslovaki-
joje visuotinė mobilizacija,
Prancūzijoje dalinė mobili-
zacija, Amerikos atstovybės
visur patarė amerikiečiams
ko skubiausiai grįžti iš Eu-
ropos į savo valstybę. Iš
Paryžiaus ir Prahos senu-
kai, moterys ir vaikai jau
gabenti į užmiesčius, į pro-
vinciją. Rusijoje demon-
struota moderniausi gink-
lai. Anglijoje kvietė savano-
riai apsaugai nuo orlaivių
bombardavimų pabaisos

LEIDZIA LIETUVIŲ
UNIVERSALIS BIURAS, Inc.
KAS PENKTADIENIS

LITHUANIAN WEEKLY
Published by LITHUANIAN
UNIVERSAL BUREAU, Inc.

Prenumeratos kainos:		Subscription Rates:	
Jungt. Valst. metams	\$2.00	in U. S. A. one year	\$2.00
Jungt. Valst. pusmečiui	\$1.10	in U. S. A. six months	\$1.10
Užsienyje metams	\$2.75	Other Countries one year	\$2.75
Užsienyje pusmečiui	\$1.50	Other Countries six months	\$1.50

Paštas ir žinias Amerika trumpina savo nuostata. Nesunaudoti raštai ko-
respondentams negrąžinami, jei tam tikslui neprisiunčiama pašto ženklų.

JUOZAS B. LAUCKA — Redaktorius.
DANIELIUS J. AVERKA — Vedėjas.

Trumpi Pasikalbėjimai

Bažnyčia ir darbininkija

1. Nuo Leono XIII laikų kiekvienam katalikui pasidarė aišku, kad Bažnyčia turi raktą išspręsti socialines problemas. Tiesa, Bažnyčia nemano turinti teisės be reikalo kištis į žemiškuosius dalykus, kiek jie yra žemiški ir kiek jų tvarkymas liečia techninę jų pusę. Bet socialinėje problemoje šalia grynai ekonominės — techninės pusės esama dvasinės — moralinės pusės. Todėl Bažnyčia turi teisę ir pareigą apie šiuos reikalus tarti savo sprendimą su aukščiausiu autoritetingu.

2. Jeigu socialinės kovos būtų tikrai kovos už didesnę ar mažesnę uždarbį, už ilgesnį ar trumpesnį darbo laiką, už vienokias ar kitokias darbo sutartis, Bažnyčia neturėtų teisės čion kištis. Bet tasai žmogaus pažeminimas, kuris kyla iš jo nusikurdi-mo, toji neapykanta, kuri trykšta iš turtingųjų, tasai išnaudojimas, kuris slepia visą darbininkiją, negali Bažnyčiai perbūti, nes tai yra moralinis klausimas.

3. Socialinė sritis yra iš esmės žmogaus sritis: žmogaus sukurta ir žmogui skiriama. Niekas negali būti profaninis, kas liečia žmogų. Žmogaus asmens sritis yra taigi Bažnyčios sritis.

4. Dviem būdais gali reikšėti Bažnyčios dalyvavimas socialinėse problemose sprendime: nušviečiant socialinio gyvenimo principus ir sukuriant tą moralinę atmosferą, kuri yra reikalinga socialiniams principams įvykdyti ir socialinėms reformoms pravesti.

II. Bažnyčia ir darbininkų kilnumas

1. Socialinėje kovoje reikia ne tik principinio atspatumo bei griežtumo, bet ir didelio moralinio blaivumo, kad ši kova nevirstų brutaliomis rungtynėmis, kuriose žmogiškoji asmenybė esti nustumiama į šalį, pirmenybė atiduodant grubiai įėjai.

2. Socialinė kova yra visu pirma kova už žmogiškojo kilnumo ir žmogiškosios vertės pripažinimą. Kiek tad reikia turėti šios vertės, kad, už ją kovojant sau pačiam, ji nebūtų paneigta kitam.

3. Mūsų dienų socialinėse rungtynėse šio kilnumo trūksta. Įpykusios masės, kurioms žmogiškasis kilnumas ir žmogiškoji vertė kyla yra paneigta, keršija tuo būdu, kad pačios laimėjusios žmogiškąjį kilnumą, už kurį jos kovojo, paneigia pralaimėjusiems. Jos išniekina turtinguosius net dar labiau, negu šie buvo jas išniekinę.

4. Savo mokslu, bet pirmoji eilėje savo praktikiškai Bažnyčia turi sušvelninti

santykius tarp besirungiančiųjų ir tuo pačiu įstatyti kovą į tinkamas žmoniškumo vėžes. Atimti kovojantiems plėšrius instinktus, išnaikinti norą žudyti bei ardyti yra Bažnyčios galioje, nes ji yra vienintelė aukštesnių antgaminių priemonių turėtoja, kurios teikiama malonių pagalba Saulius virsta Pauliumi.

III. Asmenybės ir kultūros gynėja

1. „Jei krikščionybė“, sako Berdiajevas, „socialiniame konflikte imasi ginti darbininkų klasę, ji turi tai daryti ne šitos klasės vardu, bet vardu žmogaus, vardu darbininko kilnumo, vardu jo žmogiškųjų teisių ir jo sielos“.

2. Išsivystęs kapitalizmas sunaikino žmogiškosios asmenybės vertę. Visa kapitalistinė santvarka — darbas, pelnas, kapitalas, ūkinė sistema — yra valdoma neasmeninio principo. Asmuo, kaip toks, žmogus, kaip asmenybė, kapitalizmui neturi reikšmės.

3. Mūsų dienų darbininkija, stipriai persunkta antireliginės dvasios irgi nepalančia asmenybei. Kiek kapitalizmas reikalavo, kad žmogus savo asmenybę paaukoduotų ekonomijos pažangai, ir ekonomijos reikalavimams, tiek komunizmas ir nacionalizmas reikalauja, kad asmuo nusilenktų klasės ar tautos instinktams.

4. Asmens pajungimas masei nieko gero nežada nei žmogui, nei kultūrai. Žmogus yra vertingas tik tiek, kiek jis yra asmenybė. Kultūra taip pat tinkamai išsivysto tik tada, kai ji yra kuriama ne pagal masės įgeidžius, bet pagal asmens giliausio įsitikinimo reikalavimus.

5. Juo labiau darbininkija atitrūksta nuo krikščionybės, juo labiau ji kovoja prieš Bažnyčią, tuo labiau auga joje masės principas ir tuo labiau graso žmogaus asmenybei. Ir atvirkščiai, juo labiau darbininkijos sluoksniai bus sukrikščioninti, tuo labiau masės principas bus įvestas į tinkamus rėmus ir tuo labiau asmenybė bus apsaugota. Tuo pačiu bus apsaugotas žmogus ir jo kuriama kultūra.

6. Bažnyčia kaip tik ir yra pašaukta ginti asmens primatą (pirmenybę), tuo pačiu ginti žmogų ir kultūrą. Bažnyčia daug kartų išgelbėjo kultūrą nuo barbarų. Mūsų laikais šitas darbas jai reikės dar sykį atlikti. Tik šiuo tarpu barbarai ateina ne iš miškų, ne iš tolimų šalių, bet jie kyla iš paties žmogaus pirmųjų masės instinkto. Gamtinis žmogaus pradas kėsina prieš dvasią ir prieš josios sukurtas vertybes. Kiekvienas žmogus šiuo atžvilgiu

IŠ TĖVŲ ŽEMĖS

— Vilniaus krašte lenkai neduoda lietuviams tautybės pažymėjimų vaikams į lietuviškas mokyklas. Kas neturi pažymėjimo, kad jis lietuvis, to vaikas negali būti priimtas į lietuvišką mokyklą. O jei lietuvių mokyklos vedėjas ir priimtų, už tą jis būtų nubaustas ir gal net mokykla uždaryta.

— Šiomis dienomis Merkinės valsčiuje rastas titnaginis įrankis, kuris buvo naudojamas tarp 8000 ir 3000 metų prieš Kristų.

— Valstybės Prezidentas Antanas Smetona iš savo tėviškos Užugirio, kur šia vasarą atostogavo, sugrįžo į Kauną. Pakeliui gyventojai jį nuosirdžiai sveikinę. Atvykusį prezidentūrą priešgarbės vartų Prezidentą pasitikio vyriausybė. Tą pačią dieną Prezidentas su ministrais aptarė tarptautinę padėtį.

— Užsienių reikalų ministras Lozoraitis Tautų Sąjungos pilnaities posėdyje pasakė kalbą, pabrėždamas Lietuvos prisirišimą prie Tautų Sąjungos principų. Jis pareiškė, kad kiekvienam nariui turi būti palikta teisė apsispręsti, ar jos ypatinga padėtis leidžia jai dalyvauti sankcijų prievolėse ir kuriuo mastu.

— Latvijos turizmą tvarkančios įstaigos kreipėsi į atitinkamas įstaigas, keldamos reikalą suorganizuoti tarp trijų Pabaltijo valstybių — Latvijos, Lietuvos ir Estijos — bendrą turizmo propagandos komisiją, kurią sudarytų šių valstybių turizmo organizacijų atstovai. Lietuvos turizmo draugijai šiam reikalui principiniai pritarė.

— Paryžiaus turizmo biuras prisiuntė Lietuvos turizmo dr-jai pavyzdines nuotraukas ir siūlymą įsteigti Paryžiuje Lietuvos propagandinę vitriną. Vitrina būtų įsteigta vienoje iš žymesnių Paryžiaus gatvių namų lange, kur siūloma išskabinėti Lietuvos būdingesnių vaizdų plakatai, propagandiniai prospektai ir kt.

— Ties Balties baigiamis galingajai radijo stotiai statyti tyrimo darbai. Stotį statys anglai.

— Šiemet žymiausiam prancūzų geografiniam žurnale „Annales geographiques“ pasirodė labai plati prancūzų geografo prof. Lucien Bochet parašyta studija apie Klaipėdos uostą ir miestą. Tai pirmutinis toks platus, moksliškas ir objektyvus užsienio traktatas apie Lietuvos uostamiestį.

— Į Klaipėdos seimelio agitacinius posėdžius jau nebesusirenka tiek daug klausytojų, kiek pirmiau susirinkdavo.

— Šiemet visos trys Marjampolės gimnazijos perpildytos mokinių. Vėlyvesnieji mokiniai jau nebegauja vietų.

— Yra barbaras. Todėl kiekvienas yra reikalingas pašventinamojo Bažnyčios krikšto. Bažnyčia, eidama į darbininkiją, tuo pačiu įneša į jos asmenų branginimo idėją, žmogaus asmens krikščionybę turi absoliutinę vertę. Asmenybės laisvė yra aukščiausias principas, kurį respektuoja net pats Dievas.

(Iš Dr. Maceinos knygos „Socialinis Teisingumas“) Amerikonas.

— Klaipėdos krašto seimelyje buvo pateiktas svarstyti įstatymas apie Klaipėdos kr. samatą. Samata baltansuojama 17,055,000 lt. Ši samata yra didesnė už pernyktę 637,000 litų.

— Skelbiami duomenys, kad šiuo metu Lietuvoje yra 549,620 arklų, 1,164,130 galvijų, 1,241,170 avių, 1,186,610 kiaulių, 2,240,070 vištų ir 89,340 žąsų. Palyginti su pernai, sumažėjo 47,000 avių skaičius, o 48,000 padidėjo paukščių skaičiai.

— Klaipėdos „Maiste“ buvo atlikti 6 savaitių jūrininkų kursų klausytojų egzaminai. Iš viso laikė kvotimus 25 kursantai ir visi išlaikė sėkmingai. Visi jūrininkai dabar Lietuvos laivais atliks bandomąją kelionę ir kuris iš jų pasirodys tinkamu, pagal galimumą, bus priimti jūrininkais.

— Šiltam orui esant, Marjampolės apylinkės laukuose dar matyti pulkai skraidančių pempių.

— Rašytojas A. Vienuolis — Žukauskas su sūnum laimėję atplaukė baidare iš Anykščių į Klaipėdą ir jūra į šventąją. Atlikę ilgą, malonią, bet pavojingą kelionę upėmis, mariomis ir jūromis, grįžo į Kauną, o iš ten į Anykščius.

— Liudvinave žiemos metu numatoma atlikti paruošiamieji darbai ir surinkti bent dalis trūkstančių lėšų, o nuo ateinančio pavasario vykdyti ir pačios bažnyčios statybą.

— Užnemumyje ūkininko Vilio gyvenamojo namo kamine šia vasarą apsigyveno bitės ir jaučiasi ten geriausiai: gyvena ir neša medų. Kamine, kur bitės įsitaisė, kasdien yra dūmų — kūrėnoma krosnis.

— Vis dažniau keliamas reikalas uždrausti čigonams bastyti po kraštą, sustoti ant svetimos žemės, burti ir t.t. Numatoma čigonus paversti sėsiais, aprūpinti namais ir duoti darbo. Lietuvoje daug čigonų nėra, bet per 500 jų bastosi po kraštą.

— Dabar daug kur sumintieji varomi pėsti. Ateityje siūloma visus suimtuosius į reikalingas vietas (teismus, tardytojus, kalėjimus) vežti. Tas reikalas diskutuojamas pareigūnų posėdžiuose ir išskeltas policijos spaudoje.

— Kainų tvarkytojas keliasdešimt Kauno namų savininkų už nepagrįstą nuomos kėlimą nubaudė nuo 50 iki 1000 lt. piniginėmis pabaudomis.

— Pakaunės ūkininkai Butai ir Nekrošiai gavo pranešimą, kad miręs jų gimėnaitis Amerikoje jiems palikęs apie 360,000 lt., o Čekiškės žydas A. Veleris 42,000 litų.

— Rugs. 6 d. į Klaipėdos uostą atplaukė lenkų motorinis laivas „Rosewie“, kuris iš Stockholmo į Klaipėdą atvežė 200 tonų geležies. Su tuo laivu plaukė ir trys lenkų žurnalistai, kurie, laivui stovint uoste, apžiūrėjo Klaipėdos miestą ir uostą.

— Amerikos lietuvis lakūnas Pov. Šaltenis norėjo lėktuvu aplankyti Vilniaus kraštą, tačiau lenkų oficialios įstaigos skridimui nedavė leidimo.

— Kaune lankėsi dviem autobusu atvykusi apie 40 Klaipėdos ūkininkų ekskursija, kurią priėmė žemės ūkio rūmai.

— Numatyta pastatyti paminklus: dr. J. Basanavičiui Birštone, dr. Bukantui Zarasuose, Ksav. Vanagėliui Simne, M. K. Čiurlioniui Varėnoje. Šiemet Karo muziejaus lapkričio 23 d. bus pašventinti mirusio gen. S. Žukausko ir Resp. Prezidento A. Smetonos paminklai. Ateinančiais metais jau numatyta pradėti statybą didžiulio Kęstučio ir Birutės paminklo Palangoje. Paminklo projekta padarė skulp. Grybas.

— Sporto reikalams Alytuje, Suvalkų pusės miške, rengiamas didelis stadionas, kuriame be futbolo, teniso, krepšinio ir kitų aikštelių dar bus įrengti ir bėgimo takai. Alytaus stadiono bus didžiausias Pietų Lietuvoje.

— Šį sezoną norima daugiau įveikti Sovkino filmų, mažiau vokiškųjų.

— Dail. Petravičius piešia Salako kautynių paveikslą.

— Šiemet Lietuvoje tikimasi gauti 32 mil. centnerių naujo derliaus.

— Iš Švedijos grįžo Lietuvos rotarietų dalis, dalyvavusi didžiuliam rotarietų kongrese Stockholme. Kongrese dalyvavo per 2000 rotarietų iš visos Europos, artimųjų rytų, o taip pat keli atstovai buvo net iš Kinijos ir Indijos.

— Vilkaviškio apskr., Pajevonio valsč., Draugsgirio pasodoje sudėję valdinis klijimas su eigulio Jankausko dar nekultais javais. Nuostolių padaryta apie 3000 lt. Išaiškinta, kad klijimą padegė T. L. keršydamas eiguoliu už jam išskeltą bylą už miško vogimą.

— Vilniaus miesto storatijos sprendimu, Aido 37 nr. sukonservuotas už straipsnį „Arkivyskupo atsilankymas Gervėčiuose“. Todėl skaitytojai tą numerį gavo su pliske.

— Rugsėjo 5 d. per Prekybos ir pramonės rūmus į Lietuvos turizmo dr-ją raštu kreipėsi Kinijos National Central Library vadovybė, prašydama suteikti informaciją žinių apie Lietuvą ir prisijusti Lietuvą propaguojančios literatūros anglų kalba.

— Belgų sviesto importierių s-gos pirm. Del Redemacher kreipėsi į Lietuvos atstovybę Briusely, siūlydamas, kad Lietuva apsiimtų importuoti į Belgiją tą sviesto kiekį, kurį ligi šiol importuodavo Airija. Airija dabar patogesnėmis sąlygomis gavusi progos savo sviestą importuoti į Angliją. Airija į Belgiją įveždavusi apie 25% Belgijos sviesto importo.

— Didžiausi žąsų kiekiai iš Lietuvos yra išgabenami į Vokietiją. Šiemet jau taip pat rengiamasi pradėti žąsų eksportą. Žąsės eksportuos „Maistas“ ir pradės eksportuoti apie rugsėjo mėn. pabaigą.

— Viena didelė italų importo b-vė Lietuvoje užpirko šių metų derliaus 1,500 tonų bulvių, kas sudaro apie pusę kontingento. Lietūkis tariasi su italų firma visą bulvių kontingentą išpildyti rudenį, nes pavasarį Lietuvoje sunku gauti bulvių arba jos yra daug brangesnės, negu rudenį.

— Skrisdami aplink Baltijos jūrą Varšuvos studentų aėro klubo lakūnai, iš viso 8 lėktuvai, buvo nusileidę Kauno aerodrome. Iš Kauno jie iškrito į Rygą.

Vyskupo Kettelerio Atsakymas

(Katalikų Socialinės Veiklos straipsnių tęsinys)

Bažnyčia įvertino Kettelerio tinkamumą turėti autoritetą. Ir po šešerių metų kunigavimo jis konsekruotas Mainzo diecezijos vyskupu. Čia jam teko varyti milžinišką pertvarkymo darbą ir tik 1863 m. galėjo pradėti socialinės reformos veiklą. 1848 m. jis buvo pareiškęs, kad socialinis klausimas yra XIX-tojo šimtmečio didžiausias klausimas ir vienas, kurį tik Katalikų Bažnyčia galinti išspręsti. Tais metais jis kalbėjo, kad skaitė visus raštus, kurie tik siūlė sumažinti apverktiną skurdą, kuris pažabojęs darbininkų klasę vargina. Tačiau nesirado tokių specialų, kurie būtų sugebę nurodyti išeitį iš vargo ir skurdo. Gana reikšmingai pasisakė autoriai, kurie laikėsi apibendrinimo, bet, patikrinus jų konkrečius pasiūlymus, tyrinėtojas tapo nepatenkintas ir apvilintas. Pats Ketteleris užsimojo veikti socialinėje reformoje ir iš jo raštų stebiesi apie nepaprastą jo nuvokimą tokiose srityse, kaip mokesčių reforma, kredito įstaigos, darbo organizavimas, emigracija, tarifas, laisva pramonė, didelių dvarų paskirstymas ir t.t. Jis pripažino, kad kai kurios iš svarstomųjų sričių galėjo turėti apribotą vertybę, bet, kaip išsprendimas visam socialiniam klausimui, buvo tik kaip lašas, palyginus su Atlanto vandenynu.

Kokie gi buvo tie Kettelerio vaistai, kuriuos siūlė? Atrodo, kad 1848 m. jo atsakymas būtų buvęs šis: „Krikščionybė“. Jis matė visų išorinių reformų netinkamumą ir reikšmingai nurodė reikalingumą vidujinių reformų, individualinio teisingumo, krikščioniškosios meilės. Tai tokia turi būti nuolatinė kataliko pažiūra. Tačiau, Ketteleris atėjo prie išvados, kad išorinės reformos neturi būti paneigtos ir kad negalima visiškai atsiimti individualinei gerajai valiai, kad būtų laimėtas socialinis klausimas.

Nuosavybės doktrinos dėstymas

Katalikų Kongrese Frankforto 1863 m. priimta rezoliucija, kuria buvo reiškiama, kad katalikai turį patį susirūpinti socialiniu klausimu. Tos rezoliucijos sumanytojas buvo artimas Kettelerio bendradarbis. Sekančiais metais pasirodė Kettelerio veikalas: „Darbo klausimas ir krikščionybė“. Tai buvo lyg naujienuybė, kad vyskupas rašytų apie darbo klausimą. Savo pamerkimu to laiko industrializmo apyvostų, Ketteleris buvo taip smarkus, kaip ir Lassalle, kurio kai kuriuos puolancius išsireikšimus net pasisavino. Kaip socialistai, vyskupas matė, kad socialinio klausimo esmė buvo nuosavybės klausimas. Jis nuodugniai išdėstė nuosavybės doktriną, kaip dėstė ir aiškino didieji katalikų teologai, ypatingai šv. Tomas Akvinietis. Jis nušvietė, kaip toli moderninė individualistinė doktrina buvo nutolinta nuo senosios katalikų doktrinos. Individualisti-

nė doktrina rūpinasi vien nuosavybės teisėmis. Gi katalikų doktrina buvo ta, kad nuosavybė turėjo ne vien teisės, bet turi ir socialinių uždavinių, savininkai turi pareigas. Jis aiškino teologiską doktriną, kad asmuo, svarbiausiam reikale paties kito nuosavybė, gelbėdamas save nuo mirtinojo bado, nenusikalto vagyste, nes pirmasis šio pasaulio gėrybių tikslas yra tarnauti žmogiškiems reikalams ir nuosavybės teisės negali pastoti kelio teisei gyventi.

Tas nuosavybės klausimas nebuvo vien teoretinis. Tai buvo varytinas ir praktiškas. Ketteleris padarė lygiagrečią su autoriteto klausimu. Turintieji autoritetą praėjusiam šimtmečiuje buvo patenkinti savo teisių reikalavimu. Revoliucijos atėjo ir sunaikino jų teisės ir autoritetą, savo esmėje būtinai reikalingą žmonių draugovei ir susikūrė naujos autoriteto formos. Kita revoliucija gali nušluoti jau egzistuojančias nuosavybės įstaigas. Proudhono sakini „nuosavybė yra vagystė“ citavo ir Ketteleris; jis kalbėjo, kad, kaip dalykai yra tikrovėje, tas sakiny turėjo ir tiesios elementą ir, jei esą, įvyktų reformos, kuriuos prašalintų tokią nevykusią tiesą, kuri, kaip ir pati revoliuciniai obalsiai prieityje, turėtų jėgos sugriauti socialinę tvarką. Komunizmas buvo individualizmo vaisius. Ir jis reikšė: „Kaip giluma šaukiasi gilumos, taip viena neteisėybė padaro kitą neteisėybę. Nuosavybės klaidingas individualistinis supratimas paneigia komunizmo reiškiamas nuomones“.

(Bus daugiau)

Kun. Jonas Balkūnas.

LENKAI APIE LIETUVOS „BALTAJĄ AUKSĄ“

Polska Zbrojna perspaudė iš laikraščio Spolnotta straipsnį apie Lietuvos prekybos bendroves. Laikraštys rašoma, jog Lietuvoje pietas esąs vadinamas „baltųjų auksu“. Jis tikrai esąs vertas to vardo, nes pieno produktai sudarą 20 nuosimčio viso Lietuvos valstybės eksporto. Tik geros ekonominės organizacijos dėka Lietuva turinti tokį budžetą. Šis kraštas neturįs savo natūralinių turtų. Girdi, vity pramonės produktų importą Lietuvai turinti padengti žemės ūkio produktų eksportu.

Toliau pažymima, jog Lietuva esanti išimtinai žemės ūkio šalis, ir josios ūkininkas gyvenas visiškai gerai. Už tai jis esąs dėkingas įvairioms kooperatyvams ir bendrovėms, gerajam ūkiui. Pieno bendrovės neleidžiančios skriausti ūkininkų.

Pirmaisiais nepriklausomybės metais, baigdamas rašo laikraštis, Lietuvoje buvusi tik viena pieno perdirbimo bendrovė. Šiandien jų esama 200.

Žmonės mokyti, turtingi, sotūs, apšviestuliai, žibantieji lyg žiburiai, o nuolat klysta, nuolat vagia, tik kiek švelnesniu būdu. Tai kogi norėti nuo vargingo, išalkusio, neapšviesto žmogaus?!

— Šatrijos Ragana.

sakymas

na rūpinasi vien teisėmis. Gi karina buvo ta, kad turėjo ne vien turi ir socialinių savininkai turi. Jis aiškino teologiją, kad ammu, ame reikale pa-nuosavybė, gėbė e nuo mirtingo usikalto vagystei, sis šio pasaulio gė-las yra tarnauti nes reikalingas ir teisės negali pa-teisei gyventi. savybės klausimas n teoretiskas. Tai ytimas ir praktiš-eleris padarė ly-ą su autoriteto Turintieji autori-usiame šimtmetų-tenkinti savo te-avimu. Revoliuci-ir sunaikino jų te-ritetą, savo esm-reakalingą žmonių ir susikūrė nau-eto formos. Kita gali nušluoti jau čias nuosavybės Proudhono sakinį: „yra vagystė“ d-teleris; jis kalbė-ip dalykai yra ti-as sakinyse turėjo elementą ir jei-ty reformos, ku-lintų tokią nevy-„kuri, kaip ir ki-iniai obalsiai pra-ity jėgos sugriau-tvarką. Komu-vo individualizmo jis reikšė: „Kaip aukiasi gilumos, neteisėbė padaro-rybė. Nuosavybės individualistinis paneigia komu-ikiškias nuomo-

s daugiau)
Jonas Balkūnas.

APIE LIETUVOS
„AJI AUKSĄ“

Zbrojna perspaudė
aščio Spolotta
apie Lietuvos pre-
droves. Laikraštį,
jog Lietuvoje pie-
radinamas „baltu-

Jis tikrai esąs
vardo, nes pieno
sudarą 20 nuosim-
Lietuvos valstybės

Tik geros ekon-
rganizacijos tik-
urinti tokį žmoni-
raštas neturįs savo
ių turtų. Girdi, vi-
onės produktų in-
ietuva turinti pa-
mės ūkio produktų

pažymima, jog Lie-
nti išimtinai žemės
s, ir josios ūkinin-
as į visiškaį geru-
is esąs dėkingas
kooperatyvams ir
ims, gerajam tikim-
ndrovės neleidžia
iausti ūkininkų
isiais nepriklaus-
metais, baigiamas
aikraštis, Lietuvoje
tik viena pienve-
bendrovė. Šiandien
a 200.

es mokytį, turtingi
pšviestuliojai, žibuo-
žiburiai, o muo-
nuolat vagia, tik
elnesniu būdu. Tai
rėti nuo vargingo, iš-
neapšviesto žmo-

Satrijos Ragana.

Keliaujant Po Lietuvą

(Tęsinys)
Latvijoje...

Rygoje atlinkė muzie-
jus: Meno, Archeologijos.
Labai įdomus karo muzie-
jus, įrengtas senoje, kadaise
buvusioje pilyje. Seniausia
bažnyčia tai Domes, pasta-
tyta dar kryžiuočių laikais.
Nors Rygoje lietuvių yra
apie 5000, bet savo bažny-
čios neturi, meldžiasi vieno-
je bažnyčioje su lenkais.
Bet vistiek ten puikiai gy-
vuoja 3 liet. pradžios moky-
klos ir lietuvių gimnazija.

Pats Rygos miestas visai
neklaidus, nes centrą puošia
dailiai nuaugę parkas.

Brolių kapai

Latvių pasididžiavimas —
Brolių kapai, esą kiek už
miesto, užima didelį žemės
plotą — pušyną. Pats kapų
centras išpuoštas dailiu pa-
minklu, nukaltu iš akmenų.
Čia aukštai iškeltoje vietoje
yra nežinomojo kareivio ka-
pas, aplinkui nemaža aikštė,
kur per iškilmes išrikuoja-
ma kariuomenė, moksleiviai
ir kt. Toliau ir žemiau tę-
siasi žuvusių dėl laisvės ka-
pai. Visi vienodo dydžio ir
puikiai gėlėmis papuošti. Į
kairę nuo karių kapų tęsia-
si miestiečių kapai. Čia iš-
tikro nesijauti patekęs į tą
liūdną vietą. Viskas taip
dailiai įrengta, taip spalvo-
tai, artistišškai gėlės surink-
tos, visur lygūs takeliai
smėliu išbarstyti. Ties kiek-
vienu kapeliu baltas suole-
lis.

Į dešinę pusę įrengtos va-
dinamos diplomatų kapinės
ir turtingesniųjų. Čia jau
randame brangių, gražių
marmuro ir kitų paminklų.
Medeliai aplinkui lygiai ap-
karpyti. Kapai neaukšti, tai
velėna, tai smulkiai žydin-
čiomis gėlėmis kraštai ap-
auginti. Visi takeliai smėliu
išbarstyti — išlyginti arba
net išpausta smėlyje dailūs
ornamentai. Ties kiekvienu
paminklu, jei ne žydimis va-
zonas pastatytas, tai bent
šviežių gėlių puokštės pa-
merktos. Tas paškina mums
ir kodėl taip daug gėlių
pardavėjų radome ties jėji-

Eleonora Bartkevičiūtė

mu į kapines. Sakoma, čia
gražus paprotys yra, einant
lankyti kapus, visuomet nu-
perkama nors maža puokštė-
lė gėlių.

Nežiūrint kaip daug kapų,
kapelių apėjome, neužtiko-
me dviejų taip pat papuoštų.
Kiekvienos šeimos kapai —
savas originalas ir todėl ky-
la sieloje savotiškas grožio
pajautimas. Diplomatu ka-
pinėse palaidotas ir pirmas
šalis Latvijos prezidentas
Čakstė.

Daugelis iš ekskursijos
dalyvių be noro važiavo į
kapines, sakydami, kad ka-
pai ir liks kapais — nebus
kas žiūrėti. Bet vėliau nesi-
gailėjo — dėkingi liko tiems,
kurie paragino važiuoti, nes
nieko panašaus niekas dar
nebuvo matęs. Teko sužino-
ti, kad visi, kurie turi ką
palaidoję tose kapinėse, mo-
ka pagal išgales mokesčius,
iš kurių samdomi nuolatiniai
darbininkai tiems kapams
prižiūrėti. Iš tų pačių lėšų
puošiami ir tie kapai, už ku-
riuos mokėtojų jau nebėliko.

Latvių pajūryje

Aplankėme Latvijos pajū-
rį ir žymią jų gydymo sana-
toriją bei poilsui vietą Ke-
meris. Kemeris gali didžiuo-
ti savo gražiu žemės plotu —
parku, mišku, puikiais,
didingais rūmais, kurie iš-
taigingai įrengti, su visais
galimais patogumais ir, pa-
lyginamai, neaukšta kaina
atsilankantiems ten vasaro-
ti bei gydytis. Gydykla —
tai sieraos vonios, kurių
kainuoja 5 lit. vienam kar-
tui. Pragyvenimas 18 — 25
lt. dienai. Kiekvienas kam-
barys turi savo atskirą vo-
nią, telefoną ir t.t. Pasirodo,
kad ten suvažiuoja gydytis
iš viso pasaulio žmonių.
Apie savo Kemerį jie turi
literatūros įvairiomis kalbo-
mis. Paklausus, ar yra lais-
vų vietų, gavom atsakymą,
kad jau prieš porą mėnesių
visos vietos liko užsakytos.
Pats kurortas — gydykla y-
ra valdžios lėšomis pastaty-
ta.

Reikia tikėtis, kad Lietu-
vos Birštone ir kitur išsaugis

didelės modernios gydyklos,
į kurias suplauks iš kitų
kraštų daug žmonių. Lietu-
vos gamtos grožiu gėrisi
kiekvienas atvykęs kitatau-
tis, tik dar reikia jiems su-
daryti patogias sąlygas.

Per trumpą buvimą, kiek
teko susitikti su lat-
viais, jie man atrodė esą
gan šalto tipo žmonės; aiš-
ku, ne tokie nuoširdūs, kaip
mūsų lietuviai. Važiuodama
į Rygą, mūsų studentų gru-
pė traukė vien lietuviškas
daineles, bet grįžtant jau į-
maišė vieną kitą latvišką ir
estišką dainelę greitomis
Rygoj išmoka.

Amerikiečiai, amerikiečiai!

Šiais 20-ties Nepriklaus-
omybės šventės metais Lietu-
va pasiruošusi laukė didelių
būrių užjūrio svečių. Žinios
paplito, kad tūkstančiai jų
suplauks, tad ir susirūpini-
mas buvo didis. Deja, ne-
tiek atvažiavo, kiek buvo ti-
kėta. Iš dalies tas nelaimin-
gas ultimatas, iš dalies
didėjas nedarbas Amerikoje
daugelį nubaugino.

Vyčių ekskursija su inž.
Mažeika priešakyje buvo
gražiai, triukšmingai sutik-
ta Kauno stotyje. Tikėtasi
sulaukti daug gražaus jauni-
mo, deja, sulaukta nedaug.
Legionierių ekskursijoj
tikėtasi didelio skaičiaus,
berods, tiek ir buvo num-
tyta. Pasirengimas jiems su-
tikti buvo iškilmingas — ir
vėl teko nusivilti, nes atvy-
kusių skaičius, palyginamai,
buvo mažas.

Pirmyn choro gausingas
atsilankymas padarė gra-
žaus įspūdį. Tai pirmas
užjūrio lietuvių choras.

Sportininkų, augalotų vy-
rukų grupė, entuziastiškai
sutikta. Visus Lietuvoje pri-
ėmė su didžiausiu nuoširdu-
mu, muzika, gėlėmis, puoto-
mis. Bet visų didžiausias
dėmesys buvo nukreiptas į
jaunimo grupes. Visiems šių
metų ekskursantams buvo
duodamos susisiektimo nu-
laidos, o jaunimui — chorui
ir sportininkams — duota
viskas dykai, parūpinta ko-
kie tik galimi patogumai. /
(Bus daugiau)

Gyvenk ne kaip norima,
bet kaip Dievas liepia.
— M. R.

APSAUGA NUO RAUPLIŲ

Kai buvau dar visai ma-
žas, neretai matydavau žmo-
nes, ypač atvykusius iš Lie-
tuvos, su duobėtais ir ran-
duotais veidais. Paklausęs
tėvų apie tai, gavau tokį at-
sakymą: „Vaikeli, tai yra
rauplių ženklas“. Juo dides-
nis augau, vis mažiau ir ma-
žiau tokių mačiau, many-
tum, kad rauplės būtų išny-
kę. Visiškai ne! Skaičius
rauplėtų vis mažėjo tiktai
dėl to, kad beveik visi vai-
kai buvo skiepijami ir turė-
jo apsaugą prieš rauples.

Ir labai gerai atsimenu,
kaip man, dar mokslus bee-
nant, atėjus laikui studijuoti
apie rauplių ligą, profeso-
rius norėjo mums parodyti
pačius ligonius. Nuvaziavo-
me į karantino stotį ir rado-
me vos du ligonius, sergan-
čius rauplėmis. O tai atsi-
ti-ko Čikagoje, kur yra milijo-
nai gyventojų.

Bet, rodosi, kad tėvai po-
truputį pradeda užmiršti
skiepijimo vertę. Štai, pagal
pranešimą, 1936 metais bu-
vo rauplėmis susirgę 7044
asmenų. Tačiau 1937 m. bu-
vo žymus padidėjimas —
11,806 asmenys sirgo raup-
lėmis.

Reikia atminti, kad už-
krečiamos ligos niekad neiš-
nyksta, kartais tiktai „už-
snūsta“. Ligos bakterijos y-
ra visur ir tik laukia tinka-
mos progos. Skiepijimas gi
nesuteiks tos tinkamos pro-
gos.

Skiepijimas suteikia ap-
saugą (imunitetą) apskritai
septyniems metams. Pilnai
apsaugoti nuo rauplių reikė-
tų skiepyti sulaukus pirmų,
septintų, keturioliktų ir dvi-
dešimt pirmų metų. Mano-
ma, kad tada imunitetas pa-
silieka pilnas.

J. D.

LENKAI APIE ČIURLIO-
NIO KŪRYBĄ

Mysl Polska atspaudė
straipsnį „Čiurlionis ir lie-
tuvų muzika“, kuriame, be
ko kita, rašoma, jog dažnai
atsitinka, kad genialūs me-
no atstovai peraugą savo
didžiū talentu ne tik arti-
miausią aplinkumą, bet taip
pat ir visą epochą. Girdi,
Lietuva, dar neseniai atskir-

ta nuo lenkų siena, turinti
muzikos srityje asmenį, ku-
rį straipsnio autorius priski-
ria prie genijų. Tai esąs My-
kolas Čiurlionis, apie kurį,
atsižvelgiant į jo labai ver-
tingą ir charakteringą kūry-
bą, esą labai maža žinių.

Toliau straipsnio autorius
trumpai aprašo svarbiausius
lietuvių muzikos brožius, ki-
taip sakant, atvaizduoja tą
dirvą, kurioje vystėsi mūsų
genialaus muziko talentai.

Paminėjęs Čiurlionio bio-
grafiją, autorius pažymi,
jog šis menininkas nei savo
kompozicijos populiarumu,
nei pelnu nesirūpinęs. Dau-
gumas jo kūrybos likę rank-
raščiuose. Dėl to Čiurlionio
muzika nesanti gerai žino-
ma ne tik lenkams, bet taip
pat ir visose vakarų valsty-
bėse.

Tą spragą, girdi, ko grei-
čiausiai reikėtų užpildyti,
nes ir jo kūrybos originalu-
mas, ir pasaulinio masto šio
muziko instrumentacija vi-
siškai užsitarnauja didesnio
dėmesio. Jo kūryba turėtų
būti įtraukta į Europos kon-
certų programas.

Girdi, dalis šio geniaus
kūrybos esanti surinkta
Kaune, Čiurlionio galerijoje,
o kita, nemažiau vertinga
šio lietuvių kompozitoriaus
kūrybos dalis, turinti būti
viso kultūringo pasaulio
nuosavybė.

VOKIECIAMS PATINKA
LIETUVOS PARSELIAI

Lenkiškas laikraštis Kur-
jer Wilenski, rašydamas
apie Karaliaučiaus mūgę,
keletą žodžių tarė ir apie
Lietuvos paviljoną. Girdi,
didžiausią sensaciją mūgėje
sukėlusi porėlė iškeptų lie-
tuvų parselių, šauniai
stovinčių ant trumpų kojy-
čių. Vokiečiai liečią juos
pirštais. Susirenkančios mi-
nijos žmonių. Visi žiūri į
juos, kaip į kokį stebuklą.

Toliau, rašo autorius, jis
nežina, kaip ilgai ši minia
stovėsianti prie išstatytų
žalių obuolių ir prie kelių
kapų kiaušinių, parvežtų iš
Lietuvos.

Taip pat didelį dėmesį su-
kėlęs mažas fontanas, kurio
dugne plaukiojį keletas vė-
žių.

"Jis Jau Depozitorius
Williamsburgh Banke

... Kiekvienas mūsų šeimoje yra depozitorius Wil-
liamsburgh Banke. Net ir kūdikis turi augančią tau-
pomąją sąskaitą, atidaryta jo gerovei.

„Mes norime, kad mūsų kūdikis turėtų progų atei-
čiai ir mes tai užtikriname reguliariai taupydami.
Williamsburgh Bankas yra mums patogiasiausias, bet
jeigu jis ir nebūtų, mes visvien norėtume taupyti ja-
me, nes mums patinka malonus ir draugiškas patar-
navimas“.

ANTRAS PATOGUMAS — TAUPYMAS LAISKAIS
Nesvarbu kur gyvenate, jūs galite tenkintis progo-
mis taupant Williamsburgh Banke — laisvais. Leis-
kite mums prisiųsti visas informacijas apie šį sau-
gų, paprastą ir patogų taupymo būdą. Prašykite in-
formacinės knygutės.

Broadway at Driggs Ave. - Hanson & Ashland Places
BROOKLYN, NEW YORK

Baigdamas, straipsnio au-
torius pažymi, jog ir Lenki-
ja galėtų atsivežti daug dau-
giau vėžių, negu konservų
dėžučių.

MINČIŲ ŽIUPSNELIS

Surinko
Eleonora Bartkevičiūtė

Pavydus vyras pasistato
save labai juokingoje plot-
mėje; jis turi atsiminti: jei

kitas vyras kreipia dėmesio
į jo žmoną, tai tik garbė jo
paties skoniui, už ką jis turi
atsilyginti maloniai.

— Mesquita.

Kad skausmo nebūtų, dai-
na negimtų. Be dainos sal-
džiu miegu užmigūt tėvynė.

— Vincas Krėvė.

Vyriškį nuo garbės kelio
neturi niekas atitraukti, net
moteriškė.

— M. Z.

A. Vaičiulaitis

Vidurdienis Kaimo Smuklėj

Kaip vakar, kaip šiandien,
taip ir anuomet buvo saule-
raštas keturis vidurdienis. Per
grią ejo keleivis. Jis avėjo
plačiais aulais pušnis, žalio
aksmo kelines, vilkėjo tokį
pat švarką ir raudona ske-
petaitė kas žingsnis šluostė-
si rieby, prakaituotą veidą.

— Argi jau nė gyvos dvasios
neaptiksiu? — atsiduso
jis. — Vargšas mano pilve-
lis už kiaurus metus išsi-
pasninkaus. Ką girdžiu —
šuva sulojo?

Žmogus pajudėjo. Netru-
kus pasiekė skynimą su kai-
mu ir su sena, stiegtiniu sto-
gu dengta smukle kiek nuo-
šaliau. Saulėje kaitinosi šei-
mininkas ir tingiai glostė
savo ligi juosmens nusidrie-
kusią, kaip smala juodą
barzdą. Jis tarė:

— Malonėkit užsukti pas
mane. Čia dieną ir naktį jū-
sų laukia geras stalas, pil-
nas šaštos ir pavėsio.

— Nepeiktinus dalykus tu
suminėjai. Doras krikščio-
nis, su apžadais keliaujan-
tis į šventas vietas, nuo gar-
daus kashio ir pilno stiklo
niekadods neatsisakys.

Žemo, aprūkuso kambario
kampe prie grandinės gulėjo
prijaukinta lapė. Už stalo,
apgulto debesies musiu, ry-
mojo pusamžis vienuolis su
knygomis rankose. Įėjusis
šutėlėjo:

— Dievo tarnas! Man ma-
lonu jus sutikti, nes tokiame
asmeniui nesigirdamas galiu
prisipažinti, jog esu Severi-
nas Šendriškis, dabar gyve-
nu Kaune, bet esu ir svetur-
buvojęs. Turiu mieste mū-
rus, dukterį ir iš žmonos
pusės giminiuojuosi su švie-
suoju Žemaičių vyskupu, iš-
minties, gerumo ir kitų do-
rybių paveikslu, kuris mane,
kai apsilankiau Varniuos,
kiekvieną sykį pavaišina ta-
boka iš sidabrinės dėžutės,
papuostas trim rubinais, ir
patapnoja man per petį sa-
kydamas: „A, mano mie-
las...“

— Jūsų nuopelnai stebina
dangų, — prabilo vienuolis,
— ir jų akivaizdą dar la-
biau tamsėja mano nedory-
bės. Vyksiu savo nuodėmių
apraudoti prieš Aušros
Vartus...

— Ar dar nevalgysit —
įsikišo šeimnininkas.

— Duok valandėlę kvep-
telti, — atsakė ponas Šen-
driškis. — Į Aušros Vartus?
Juk ir aš ten keliauju. Bū-
sim draugai. Koki apžadais
jus veda į Vilnių?

— Ak, mano apžadais klas-
tingi. Sykį pamačiau su me-
džio viršune nulūžus vaiką
ir kiek žemiau už marškinu-
kų užsikabinus. Šaka jau
traškėjo, ir mažas rėksnys
kaskandė galėjo nuplėš-
kėti ant akmenų apačioje.
Šokau gelbėti ir prisiečiau,
jei išgelbėti pasiseks, aplan-
kyti Aušros Vartų šv. Pa-
nelę, kuri aukštam soste sė-
di, į mūsų kraštą žiūri,
skaito žmonių vargus ir iš
ašarų varsto angelams ro-
žančius. Berniuką išgelbė-
jau. Bet aš galėjau šauktis
į mūsų ordono papuošalą šv.
Antaną, čia pat pašonėje
esantį. To nepadariau, nes
visą amžių troškau aplanky-
ti Aušros Vartus ir niekaip
progos neradau. Štai kokia
mano klaida. Kai savo ap-
žadus pasakiau tėvui pro-
vincijoliui, jis mane išleido.

— Jūsų klaida ir jūs pa-
tys esate šventi. Aš irgi ap-
žadus padariau. Mano dukrė
sunkiai sirgo, beveik merdė-
jo. Niekas, nei daktarai nei
geriausi vaistai jai negelbė-
jo. Tada prižadėjau, jei pa-
sveiks, pėkščias eiti į Vil-
nių, pasimelsti prie Aušros
Vartų ir šv. Paneli paauko-
ti penkis gryno sidabro lik-
torius, užpirti visose baž-
nyčiose mišias ir prie kara-
laičio šv. Kazimiero grabo
pusę metų žibinti vaškine
žvakę, storumo, štai, sulig
mano lazda. Duktė pradėjo
taisyti ir jau, Garbė Die-
vui, ima vaikščioti. Šeimi-
ninke! Kur jis dingso? Iš ma-
no apvalios išvaizdos, galit
lengvai įsitikinti, kad nėsu
linkęs į vienuolių luomą, ir
sunkiai pakeliu pasninkus.
E, šeimininke, šeimininke!

— Kuo galiu patarnauti?
— iš lauko atsiliepė šaukia-
masis.

— Duok valgyt.

— Ko malonėsit?

— O ką pasiūlysi?

— Pas mane visko pilna.

Nebent gūlbės pieno trūksta.

— Tai atnešk du butelius

vyno.

— Vyno? Ehe! Vyno...

— Kas?

— Maloningas pone, nors

šitie sienojai labai seni, bet

nuo vyno jie yra išlaikę tvir-
čiausią blaiivybę.

— O midaus?

— Kiek tik norit... Ko
daugiau?

— Gal turi teterviną? Tai
labai gardus paukštis. Ne?
Kad taip pamėginus vaisiais
iškimštą paršelį? Irgi netu-
ri? Ar nereiks pasitenkinti
kurkiena... Ir vėl barzdą
nyčiose mišias ir prie kara-
laičio šv. Kazimiero grabo
pusę metų žibinti vaškine
žvakę, storumo, štai, sulig
mano lazda. Duktė pradėjo
taisyti ir jau, Garbė Die-
vui, ima vaikščioti. Šeimi-
ninke! Kur jis dingso? Iš ma-
no apvalios išvaizdos, galit
lengvai įsitikinti, kad nėsu
linkęs į vienuolių luomą, ir
sunkiai pakeliu pasninkus.
E, šeimininke, šeimininke!

— Kuo galiu patarnauti?

— iš lauko atsiliepė šaukia-
masis.

— Duok valgyt.

— Ko malonėsit?

— O ką pasiūlysi?

— Pas mane visko pilna.

Nebent gūlbės pieno trūksta.

— Tai atnešk du butelius

vyno.

— Vyno? Ehe! Vyno...

— Kas?

— Maloningas pone, nors

šitie sienojai labai seni, bet

nuo vyno jie yra išlaikę tvir-
čiausią blaiivybę.

— O midaus?

sprando nusukti.

Paskutinius žodžius šei-
mininkas ištare ne apie muštinį,
tik apie gaidį. Ir šiam
buvo trošku. Jis aplepęs,
prasižiojęs tupėjo pastogėj,
ir, tur būt, prieš oro atmai-
ną savo pražūčiai buvo pra-
gydęs. Jo ponas viena ranka
susiėmė barzdą, antrą atki-
šo ir sėlino prie nepatikimai
mirksinčio giesmininko. Pri-
siartinęs šeimnininkas stvėrė
jį ir išsitiesė kaip smilga. Iš-
gąsdintas paukštis strykte-
lėjo, kudakindamas spruko į
daržą ir neketino pigiai ati-
duoti gyvybę. Puolikas paki-
lo ir persirabazdino per tvo-
rą. Jis šokinėjo per kopūstų
galvas, painiojosi agurkuo-
se, iš visos širdies keikėsi ir
niekur nerasit, — pasigyrė
šeimininkas, sukdamas ūsą.

— Kam pirmai jį slėpei?

— Juk prašėt tik vištų.

Sakiau, gaidžių nemėgstat.

— Pagauk, bus geras!

— O, vėlnių priėdęs bjau-
rybė! — dūko šeimnininkas.

Aščiš, aščiš, aščiš, padla!

Ar tave perkūnas nešė ten

ar kokios plynios Avidausa,</

IŠ TOLIAU IR IŠ TOLI

READING, PA.

Mirė kun. Bublys

Sena, lietuviška patarlė sako: „Kol gyvas, šoks, toks, o miręs vis geras“. Bet ta patarlė visai nereikalinga, kai kalbama apie kun. Aleksandrą Bublį, marijoną. Kur tik kun. Bublys ėjo, kur tik apsisistėjo, tenai susidarė draugų, tenai buvo visų ne tik gerbiama, bet ir mylimas. Tai būta labai plataus masto žmogaus, kuriam ne užteko kurios vienos gyvenimo srities. Bet ne šio straipsnelio tikslas apibūdinti tėvelio Bublio nuveiktus darbus ar aprašyti velionio gyvenimą. Tam yra gan gausių plunksnų, gan geriau pažįstančių tėvelį Bublį žmonių, kurie kur kas geriau ir tiksliau tą darbą atliks.

Amžiną atilsį tėvelis Bublys susirgo beedamas šv. Antano parapijos klebono pavaduotojo pareigas. Jis jau ilgą laiką sirguliavo, bet užsispyręs nepasidavė ligai, iki visiškai buvo parbloškėtas. Tėvelis Bublys, kaip gyvenimo, taip ir mirė: savo Viešpačiui tarnaudamas. Jis suklupo prie altoriaus, beatnašaudamas Mišias. Net mirties patale jam rūpėjo pavestos parapijos reikalai. Naujai išvestas kunigas, kuris buvo kun. Bublio vieton paskirtas, kasdien atklankydavo velionį, kurs jam beveik kasdien patardavo, pamokydavo, kaip dirbti, gyventi, kaip mažą parapijelę vesti, tvarkyti. Jam iki pasikutinės valandos rūpėjo lietuvių spauda; rūpėjo ir jo paties neužbaigti raštai, ypatingai jo gerokai įpusėtas „Gyvenimo vaizdas“, „Aleksandras Lepšis — Didžiavyžis“.

Jeigu tiesa, jog genijus, kaip ir didvyris visados gyvena vienuoju, tai dar aiškesnė, dar ryškesnė tiesa, jog jis toj pat vienuoju ir miršta. Iš tiek tūkstančių ištikimų draugų, iš dar daugiau pažįstamų, nei vieno jų nebuvo palydėti velionio sielą amžinybėn. Vien tik seselė vienuolė ir jaunas, tėveliui Bubliui beveik visai nepažįstamas vikaras, palydėjo jo sielą amžinybėn, spragančios žvakutės šviesoje. Tai tikro didvyrio mirtis. Taip ir tėvelis būtų norėjęs, taip ir buvo.

Užgeso skaisčiai šviesi mūsų išeivijos lietuvių žvaigždė, nutilo garsus mūsų lietuviškas spaudos balsas, paslydo Marijonų tvirčiausias ramstis, amžinu snauduliui užsnūdo „Snaudalis“, mirė tėvelis Bublys.

Iškilmingas Mišias atnašavo Eastono klebonas kun. Garmus ir pasakė trumpą pamokslą, nors pamokslas, rodos, ir nebereikėjo: velionio raštai, o ypač jo gyvenimas geriausias pamokslas. Kun. dr. Vitas Martusevičius, artimiausias šioje apylinkėje kun. Bublio draugas, palydėjo velionį tiesiog į Čikagą. Amžiną atilsį, tėveli. **Bastūnas.**

MARIANAPOLIS

Audra

Rugsėjo 21 d. siautusi Naujojoje Anglijoje audra nepalenkė ir Marianapolio kolegijos. Žiaurus vėjas išvartė Marianapolio parko gra-

žiausius medžius, kurie buvo tikras papuošalas ir didelis turtas. Visas parkas atrodė kaip karo laukas po mūšio. Ir skaudu, ir graudu!

Svečiai

Praeitais savaitės gale Marianapolio kolegijoje, po didžiosios nuostolingos audros, lankėsi Lietuvos generalinis konsulas J. Budrys su žmona, Amerikos - Lietuvos Importo ir Eksporto bendrovės vedėjai L. Grigonis ir A. Akelaitis ir Amerikos redaktorius.

Šios savaitės pradžioje viešėjo Kunigų Vienybės pirmininkas kun. J. Balkūnas. Svečiai atrado šurpuliną vaizdą, sudarytą siautusių audros.

GERB. KLEBONŲ DĖMESIUI

Kun. prelatas Julius Maciejuskas prašo pranešti, kad spalį mėn. 15 d. išvažiuoja iš Lietuvos į Ameriką ir, kai atvyks, bus pasirengęs patarnauti su misijomis tose parapijose, kurių klebonai prisijus jam pakvietimą šiuo adresu: 6812 S. Washtenaw Ave., Chicago, Ill.

WATERBURY, CONN.

Spalių mėnesio įvykių kalendorius

— Spalių 2 d. 4:30 iki 5 val. popiet prasidės rudens sezono lietuviška radijo programa, vad. komp. A. Aleksio iš WBRY (1530 kc.) radijo stoties.

— Spalių 2 d. atvažiuoja Hartfordo artistai — dainininkai, vad. muz. J. Balsiui, su teatru ir koncertu. Bus ir šokiai. Pelnas parapijai.

— Spalių 9 d. ekstra specialio radijo programa iš WBRY paminėti Vilniaus užgrobo 18 metų sukaktį. Kalbės apie Vilnių kun. Jonas Kripas iš Hartfordo.

— Spalių 8 d. įvyksta šv. Onos draugijos 25 metų jubiliejinis bankietas su programa.

— Spalių 12 d. Vilniaus Gedulo šventės paminėjimas su prkalbomis, dainomis, 8 val. vakare par. Auditorium. Kalbės įžymūs svečiai: majoras S. Narušis ir kun. J. Ambotas, šv. Trejybės parapijos klebonas iš Hartfordo. Rengia Federacija ir Vilniui Vaduoti Sąjunga.

— Spalių 16 d. vietinis par. choras važiuoja į Bridgeportą pas svečią šv. Jurgio par. kleboną, kun. J. V. Kazlauską su vaidinimu.

— Spalių 23 d. visi parapijiečiai turėtų įdomautis šios dienos įvykiu, nes parapijoje įvyksta tikras „surprise“ vakaras. Informacijų galima gauti tik pas ponias M. Karinauskienę, U. Liutkevičienę, V. Voegtlin ir M. Kašėtaite.

— Spalių 29 d. metinis L. Vyčių „kaukių“ balius ir šokiai.

— Spalių 30 d. atvyksta Bridgeporto vaidintojai — dainininkai su muz. J. Steponavičium. Kalbės Bridgeportono kleb. kun. J. V. Kazlauskas ir bus šokiai.

Minėtose pramogose prašome gausingai dalyvauti, gražius visuomeninius tikslus paremti ir savųjų tarpe idomiausią laiką praleisti.

Blakstiena.

Radijo programa

Vaizbos Buto radijo programa būna sekmadieniais 2 val. popiet iš WATR stoties. Anksčiau buvo penktadieniais.

Šokiai

Vaizbos Buto moterų skyrius spalių 22 d. lietuvių salėje, 48 Green St., ruošia maskarado šokius. Bus trys pigininės dovanos. Pelnas skiriamas parapijos neturtinigiems vaikams.

Nauji piliečiai

Šiomis dienomis mūsų mieste daugelis lietuvių susirūpino įsigyti Amerikos pilietybę. Rugsėjo 21 d. sekantieji lietuviai tapo šios šalies piliečiais: Mary Brazauskas, Amelia Janusis, Veronica Raudis, Anthony Zorsky, Martin Varuinas, Mary Rogers, Kazimieras Baltrušaitis, Kaz. Luzgauskas, John Peter Zilvis, Anna Diveleskis, Kazis Vasiliauskas, Stanley Satkunas, Joseph Kuraceus, John Gabrėnas, Anastasia Maceina, Mykolas Stankevičius, Peter Poplis, John Jakštas, John Gudzunas.

Valerija Jakštaitė.

Mirė Jakštaitė

Praeitą savaitę staiga, po operacijos, mirė Teresė Jakštaitė, 19 metų jaunuolė, J. Jakštų, gyv. 195 So. Leonard St., duklė. Ji mirė ką tik sulaukusi savo sesutės Valerijos, sugrįžusios iš Lietuvos ir Belgijos.

A. A. Teresė buvo veikli šv. Juozapo par. draugių narė, dalyvavusi chore, studentų kuopoje, sodalietyse ir kitur. Palaidota rugsėjo 23 d., dalyvaujant gausingam šeimos draugų ir pažįstamų būriui. Choras organizuotai aplankė velionės namus ir ten bendrai sukalbėjo malda.

Velionės motina p. Jakštienė yra veikli parapijietė, Amerikos skaitytoja. Jos šeimai reiškiamė nuosirdžia užuojauta.

NEWTOWN, PA.

Padėka Lakewood lietuviams

Maloniai dėkojame gerbiama dvasiškijai, rėmėjoms, darbininkams ir visiems, kurie kokiū nors būdu prisidėjo prie Lakewood Lietuvių Dienos, rugpjūčio 15 d. Reiškiamė Jums nuosirdų dėkui ir didį įvertinimą už paramą ir dovaną \$281.22.

Prašysime Visagalio Jums gausių malonių ir karštai melsime laimint mūsų geradarius visuose jų reikaluose. Didžiai dėkingos,

Šv. Kazimiero Seserys
(Newtown, Pa.).

BALTIMORE, MD.

— Rugs. 25 d. šv. Alfonso bažnyčioje buvo iškilmingos mišios su asista, minint kunigo dr. L. J. Mendelio šioje parapijoje 10 metų darbo sukaktį. Popiet 6 val. rinkosi publika ir parapijos salė, kur draugijos surengė puotą. Skirtas skaičius bilietų išparduotas iš anksto, pritrūko salėje vietų prie stalų, tad pasivėlavę negavo bilietų. Komisijos rengėjų vardu Valerijonas Stradauskas nusakė vakaro tikslą, o programą vedė Feliksas Petkus; kalbėjo svečias kun. Tamuliūnas, kun. Mendelis (brolis kun. daktaro), kleb. kun. J. Lietuvninkas, kun. K. Keidošius, Vl. Draigina

(didžiulės dirbtuvės konfaktorius), adv. Grajauskas, dr. J. Bučnis, F. Rekus ir pats kun. dr. L. J. Mendelis. Prieš vakarienę choras, vedamas G. Kaprešiuo, sudainavo tinkamų dainelių. Mokyklos vaikučiai įteikė pintinę gėlių. Buvo šokiai, kuriuos prisirinko jaunesnių lietuvių. Visas vakaras praėjo gražiai, visi patenkinti skirstėsi namo.

— Praeitą savaitę dangus buvo apsiniaukęs ir tris dienas lijo, paskiau pakilo tinkamas vėjas ir prarūgusi orą išvaikė, o tuo tarpu kitur audros griovė namus.

— Šv. Kryžiaus parapija rugs. 25 d. turėjo minėti savo klebono sukaktį, tad kun. K. Keidošius tik trumpai valandžiukei galėjo atvykti į kun. dr. L. J. Mendelio vakarienę. Ir kun. K. Keidošius šv. Kryžiaus parapiją rengė atsisveikinimo — išleistuvių vakarą. Tai įvyko rugsėjo 28 d. Kun. K. Keidošius spalių 1 d. jau bus New York, lietuvių Aušros Vartų bažnyčioje. Mums išspaudžia graudžią ašarą, kad netenkame jo Baltimorėje, bet mūsų širdys ir nudžiunga, kad Dievas siunčia jį pas apeleistus lietuvius. Newyorkečiai nudžiugę sekmadienį, išgirdę lietuvių dvasios vadą.

— Klajūnas rugs. 23 d. AMERIKOJE gražiame straipsnyje „Šiluva Chicagoje“ užsiminė ir apie Aušros Vartų bažnytelę New York, siūlydamas ją lietuviams maldininkų kelionių vieta. Tai graži mintis, visų remtina. Kaip mums, dar mažiems, kas paminėdavo Vilniaus Aušros Vartų švenčiausią Panelę, trokšdavome paaugę atlinkyti tą brangią Dievo Motiną. Ir čia būtų meilu atlinkyti, nes į New Yorką atpigintų ekskursijų dažnai yra, tik reikia visų kolonijų lietuviams parinkti kiek aukų ir parūpinti tinkamą atvaizdą tai bažnyčiai. Kun. K. Keidošius tikrai pasirūpins pamaldas įvesti ir pradžia bus Vilniaus atlaidų.

Kun. dr. L. J. Mendelis vo kalboje pareiškė, kad šv. Alfonso lietuvių bažnyčioje Stebuklingo Medaliko novėną pirmas pradėjo laikyti kun. Keidošius ir taip pasėkmės kas savaitę augo didėnės. Taip gali Dievas palaimint jam ir New York. Tik reikia dažniau savo maldose atminti Vilniaus Aušros Vartų Panelę šv. ir Klajūno mintis gali būti įvykdyta.

J. K.

ROCHESTER, N. Y.

Spalių 9 d. jau čia, o ar mes, Rochesterio lietuviai, nuosirdžiai rengiamės prie paminėjimo ar ryžtingai kaupiam energiją pakelti stipriau protesto balsą prieš Lenkijos Becko, Kobilianskio, Bacenskio ir kitų smako išplėstus nasrus galutinai Vilnijos, Suvalkijos ir Gardino kraštų lietuvių pasakutinę gyvybę praryti? Ar Lenkijos dabartinei vyriausybei galima pasitikėti, matant, kaip ji kaimyninės Čekoslovakijos nelaime naudojasi, lyg krankliai, išplėję kariškus sparnus laukia, kad Hitleris paleis šūvį į Čekoslovakiją. Tik plėšikai turai drąsos ant nelaimingos aukos puliti. Bet čekoslovakai vargu nusigą Vokietijos, Lenkijos, Vengrijos ir Italijos. Paskutinės žinios sako, kad apie 300,000 čekų ir slovakų, gyvenančių Chi-

cagoje, jau surinko 100,000 dol. gynimosi fondui, o kiek jie dar surinks per visus savo tautiečius Amerikoje, kad čekai ir slovakai verti nepriklausomo valdymo. Nėra abejonės, kad jie savo entuzijastišku patriotizmu iššauks viso pasaulio žiūrojuose.

Tad ir mes, lietuviai, pasėkim čėkus ir sudarykim bendrą gynimosi frontą su užpultais. Jei Lenkija spirs plebisito Čekoslovakijos gyventojams, tai mes bendrai su ukrainiečiais, gudais dešimteriopai spirki-mės gauti nuo lenkų vyriausybės plebisita.

Rochesterio lietuviai ruošia spalių 9 d. minėjamą tokiom mintim. Būtų malonu, kad ir kitos Amerikos lietuvių kolonijos panašiai ar geriau pagalvotų.

Lietuvių dėmesiai

Spalių 8 d. 7 val. vak. vietos lietuvių parapijos salėje, Hudson Ave., įvyks majoro S. Narušio prakalbos. Jis išimtinai kalbės apie Lietuvos kariuomenės nuveiktus darbus ir dabartinio saugumo reikšmę.

Pasinaudokim proga pamatyti Lietuvos karininką, išgirsim jo gyvą žodį apie Tėvynės narsijų gynėjų dobielį gyvenimą. Įžanga nemokamai.

Ant. Žiemys.

SO. BOSTON, MASS.

Iš L. Vyčių N. A. apskr. suvažiavimo

Vyčių Naujosios Anglijos apskrities pusmetinis suvažiavimas įvyko rugsėjo 25 d. šv. Petro lietuvių par. salėje.

Įžangos žodį tarė apskr. pirm. Pr. Razvadauskas. Maldą sukalbėjo kleb. kun. F. Virmauskis. Prezidiumą sudarė pirm. A. Gaputis, So. Boston, Mass.; vicepirm. P. Rakauskas, Norwood, Mass.; rašt. Elena Jasionytė, Norwood; II rašt. Jonas Varnas, So. Boston. Mandatų ir rezoliucijų komisiją sudarė: Ona Paulauskaitė, Ona Veličkaitė, Viktoras Babilas (centro vicepirm.), Bronius Kudirka ir Al. Masevičius.

Sveikinimo kalbėlę pasakė Vyčių organizacijos steigėjas M. A. Norkūnas ir stud. Julius Kiškis.

Paskaitą skaitė stud. Antanas Skirius apie Lietuvos katalikiško jaunimo uždavinius ir siekius. Paskaita buvo įdomi. Prelegentui išreikšta padėka. Pertraukos metu nusifotografuota.

Priimta keletas naudingų rezoliucijų. Suvažiavimo posėdžiai baigėsi 6:30 val. vak. Po to įvyko puikus priėmimo bankietas ir šokiai parapijos salėje. Visi puikiai pasilinksmino ir gražiai lietuviškai vadinavo.

Gaila, kad dėl potvynių ir audros negalėjo į suvažiavimą atvykti Athol, Mass. kp. atstovai ir iš Conn. valstybės, būtent Hartfordo ir Waterbury.

Visa programa baigta gražioje nuotakoje. **P. R.**

SO. WORCESTER, MASS.

Pagerbė kun. Vasį

Rugsėjo 25 d. Aušros Vartų parapijiečiai iškilmingai pagerbė savo kleboną, kun. K. Vasį, sulaukus kunigavimo 25 metų sukakties, ką tik sugrįžusį iš kelionės po Lietuvą ir Europą. Rytą at-

laikytos iškilmingos mišios, kurių metu galingai giedojosi par. choras.

6 val. vak. par. salėje suarušta vakarienė, kurioje atsilankė per 600 asmenų. Erdvi salė buvo perpildyta parapijiečių ir kitų vietų asmenų. Jubilatas su gausiu būriu svečių sutiktas didele ovacijomis.

Programą pradėjo vietos vikaras kun. J. Bakanas. Programai vadovauti paskviestas kun. J. Simonaitis, Elizabetho klebonas. Dėl jo nepaprasto sumanuso vadovavimo visa vakaro programa, nors gal kiek ir ilgoka, praėjo sklandžiai.

Pirmiausia parapijos vaikučiai labai originaliai, sėselių kazimieriečių išmokyti, pasveikino kleboną ir įteikė puokštę gėlių. Par. choras, muz. Čižausko vedamas, padainavo kelias dainas, kurių viena, Sveikiname, parašyta paties Čižausko, o žodžiai kun. Pankaus. Padainuotos dvi įdomios Brolio Banio komponuotos dainos. M. Čižauskienės vedamos merginų ansamblis sudainavo 3 dainas; abu Čižauskai padainavo duetą.

Sveikinimo kalbas pasakė Lietuvos gener. konsulas J. Budrys (jis buvo atvykęs drauge su žmona), Kunigų Vienybės pirm. kun. J. Balkūnas, miesto mayoras Bennett, kunigai M. Pankus, P. Juškaitis, A. Petraitis ir dr. J. Pauliukonis, chorų ir vargonininkų s-gų pirm. J. Žemaitis, Amerikos redaktorius, parapijos dr-jų atstovai. Įteikta įvairių dovanų.

Kun. K. Vasys visiems nuosirdžiai dėkojo; savo kalboje papasakojo atsiminimus iš praeities ir savo kelionės. Pasizadėjo ir toliau energingai dirbti drauge su savo mylimais parapijiečiais. **T. B.**

CLEVELAND, OHIO

Ryšium su dr. Vinco Kudirkos paminklo atidengimu Lietuvių Darželyje, spalių 2 d., iš Darželio bus perduodama iškilminga programa per Clevelando radijo stotį WCLE (610 kl.) nuo 2 iki 2:30 val. po pietų.

Lietuvos himną gros didelis Glenville high mokyklos dūdų orkestras.

Kadangi radijo stotis sutiko transliuoti iškilmingą programą, todėl visi programos dalyviai privalo būti Darželyje anksčiau. Komisija pateikia į Darželį važiavimo laiką.

Visas paradas automobiliais Darželin važiuos nuo Lietuvių salės keliomis minutėmis prieš 1:30 val. po pietų.

Vakare 6 val. Lietuvių salėje (6835 Superior Ave.) įvyks bankietas.

Bankietui bilietus kitų miestų svečiai galės gauti ir atvykę į Clevelandą.

Dr. Vinco Kudirkos Paminklo Komisija.

LINDEN, N. J.

Žukauskaitės koncertas

Spalių 30 d. Lindene įvyksta art. J. Žukauskaitės koncertas, kuriam sėkmingai atlikti yra susiorganizavę komitetas su p. Liudvinaičiu prieakyje. Veiklusis komitetas yra pasamdęs gražiausią visame Lindene salę Linrose klube. Girdėti, kad komitetas deda visas pastangas sutraukti visos apylinkės ne tik lietuvių, bet ir kitataučius. Ir tikrai verta turėti daugiau žmonių,

nes art. J. Žukauskaitė yra rimta pajėga meno srityje. Lindene yra bene pirmas toks rimtas parengimas ir todėl garbė veikliams lietuviams už rimtus parengimus. **Žinius.**

NEWARK, N. J.

Pagerbimo puota

Newarko sąjungiečių 68 kuopa surengė netikėtą puotą savo pirmininkei Elzbietai Demskienei jos 50 metų sukaktuvėse pagerbti.

Buvo sukviesta svečių ir giminių iš Connecticut, Elizabetho, Harrison, Kearny ir kitų apylinkių. Svečiai pavaišinti skaniais valgiais, o po to pašokta.

Sūnūs, dukterys, žentai, vyrai, giminės ir visi kiti svečiai reiškė savo geriausius linkėjimus. Jubiljantės šeima ir sąjungietės įteikė jai puikią dovaną.

Pirmininkė Demskienė vadovauja 68 kuopai jau septynis metus ir su didžiausia energija ir pasiaukojimu viską tvarko. Taipgi parapijos reikaluose darbuojasi iš visos širdies, savęs nesigailėdama.

Lai gyvuoja mūsų pirmininkė ir ilgiausius metus vadovauja mūsų kuopai. Lai Dievas duoda sveikatos ilgai pakelti visus darbus ir rūpesčius.

Saj. Korespondentė.

JERSEY CITY, N. J.

— Šv. Vardo draugijos šokiai ir balius įvyksta spalių 1 d. Laukiama daug svečių.

— Šv. Vardo vyrų paradas įvyksta spalių 9 d., sekmadienį. Šv. Onos parapija irgi jame dalyvaus. Lygiai dalyvaus kun. Laurynaitis su savo benu. Kviečiama ko gausiausiai prisidėti.

— Iškauksienė, jos dukrelei Martai ir broliui Jurgiui Katiliui iš Kearny, N. J. rugsėjo 24 d. suarušta „surprise party“. Svečių buvo daug. Pasakyta daug nuosirdžių kalbų. Sveikiname sugrįžusius.

— Parapijos jubiliejui jau ruošiamasi ir salė beveik išdažyta. Dirbami ir kiti darbai.

NAUJOS „SAKALO“ KNYGOS

Atsiųsta paminėti nauji Sakalo leidiniai:

1. Balys Sruoga, „Giesmė apie Gediminą“. Poema gražiajam jaunimėliui. Ilustravo dail. M. Dobužinskis. Šioj giesmėj poetas skambiomis eilėmis ir meniškai sukurtais vaizdais literatūrinėn formon įvelka žinomą Vilniaus įkūrimo legendą. Puikios iliustracijos šį reto gražumo veikalą dar labiau papuošia. 64 psl. 2 lt. 50 ct.

2. Vl. Švitrigaila, „Mažasis karžygis“. 6 paveikslų vaidinimas jaunimui, kuriame tikrovė žavi kaip pasaka, o pasakos elementas tarsi tikras mūsų istorijos fragmentas, kuriame didvyriškas jaunulis išgelbsti savo tėvą ir tėviškę — pilį. 96 psl. Ilustruota premjeros nuotraukomis. 1 lt. 50 ct.

Knygas galima užsisakyti šiuo adresu:

„Sakalo b-vė“, Kaunas, Kęstučio g. 36. (Lithuania).

Kova dėl Vilniaus tik tada pasibaigs, kai Gedemino kalne Lietuvos vėliava laisvai plevėsuos.

Prie Brazilijos Krantų

J. Zukauskaitė yra
ėga, meno srityje
yra bene pirmas
as parengimas ir
bė veikliams lino
už rimtus parengi
žinūs.

VARK, N. J.

rbimo puota

o. sąjungiečių
engė netikėtai pu
dirmininkai Elzbi
dieni jos 50 metų
se pagerbti.
kviesta svečių
Connecticut, Eli
Farrison, Kearny
dinkij. Svečiai pa
aniais valgiai, o
kta.

dukterys, žentai,
inės ir visi kiti
škė savo geriausi
mus. Jubilįjais
ajungietės įteikė
lovą.

čė Demaskienė
kuopai jau se
ir su didžiausiu
o pasiaukojimu
o. Taipgi parapi
se darbuojasi i
s, savęs nesigai

ja mūsų pirmi
ausius metus va
sų kuopai. Lai
s sveikatos ilgai
darbus ir rū

Korespondentė

CITY, N. J.

rdo draugijos
is įvyksta spa
ama daug sve

lo vyrų para
valių 9 d., sek
Onos parapija
yvaus. Lygiai
Laurynaitis
Kviečiama ko
prisidėti.

enei, jos duk
r broliui Jur
iš Kearny, N.
4 d. suruošta
y". Svečių bu
saktyta daug
lbų. Sveikina
s.

s jubiliejui jau
salė beveik iš
mi ir kiti dar

„SAKALO“
YGOS

aminėti nauji
leidiniai:

ruoga, „Giesmė
a“. Poema gra
mėliui. Ilustra
obužinskis. Šio
as skambiomis
neniška sukur
literatūrinė
a žinomą Vil
legendą. Pui
jos šį reto gra
dar labiau pa
l. 2 lt. 50 ct.

rigaila, „Maža
“. 6 paveikslų
aunimui, kuria
avi kaip pasaka,
elementas tarsi
istorijos frag
riame didvyri
s išgelbsti savo
viškę — pili. 96
pota premjer
s. 1 lt. 50 ct.

alima užsisakyti
b-vė“, Kaunas,
36. (Lithuania).

Vilniaus tik ta
s, kai Gedemino
vos vėliava lais
s.

Rugpjūčio mėnesį į Pietų
Ameriką išvyko kelios sese
rys pranciškonės, kurios
dirbs tarp ten gyvenančių
lietuvių. Išvykusių seserų
vadovė, sesuo Julija, parašė
vienuolyno Motinai Aloyzai
laišką, kurį čia spausdina
me:

Po dvylikos dienų kelio
nės vandeniu, 5 val. šį rytą
buvome gana arti, kad galė
jome matyti Brazilijos
krantus. Pažvelgus pro lai
vo langutį, stebėjomės, argi
kalnus bei debesis matome?
Gi tikrovėje patys kalnai
kėlėsi iš vandenyno į viršų.
Tuojau ėjome į paviršių,
kur visa judėjo ir šlamėjo,
ir kiekvienas norėjo pama
tyti kitą naują reginį, ir vi
si, pradėdant kapitonu ir
baigiant paprastu darbinin
ku, buvo pasirošę kaip
šventadieniui.

Atleisk, Gerbiamoji Moti
na, kad tiesiog neįstengiu
aprašyti Rio de Janeiro uo
sto įspūdingumo ir išdidu
mo. Pirmiausia, akį tuojau
pagauna viliojanti kalnai ir
vingiuoti kalneliai. Iš kelei
vių kam nors netikėtai išsi
tarus: „Aure, matau Sugar
loaf, ten toli!“, kiekvienas
ryžtasi į smailią to kalno
viršūnę, ir kartu matome,
kad ir vanduo permaino sa
vo spalvą į žalsvą, ir junta
me, kad artėjame prie kran
to. Kas nors iš keleivių su
duoda į petį kitam, garsiai
pratardamas: „Atsiprašau,
bet ar tamsta matai Kristų
kitoje pusėje?“ Ir visi eina
į kitą laivo pusę, kad pama
tytų majestotingą Kristaus
statulą, kuri, nudailinta iš
baltojo marmuro, vaizduoja
gyvąjį Kristų su iškėstomis
rankomis ir laiminanti pa
saulį. Tolumoje, už dešim

ties mylių, matai milžinišką
kryžių Korkovado kalno vir
šūnėje, kuri nuo jūros lygu
mos iškyla 2,100 pėdų. Lai
vui įplaukus į uostą ir nu
leidus inkarą, po pusvalan
džio ateina Brazilijos res
publikos oficialūs valdinin
kai pažiūrėti. Po apžiūrėji
mo ir tyrimo, kurs buvo
triukšmingas, valdininkai
apleido laivą ir motorai pra
dėjo vėl veikti. Apie 10:30
vėl turėsime išlipti. Buvo
gera pastovėti, stebėti viską
ir prisiminti: „O šeštadienį
kas gi palydės mus?“

Aš dabar suprantu, ką
p-lė Du Bois galvojo, kuom
et kalbėjo, kad viskas ne
apsakoma, neaprasoma. Tik
rovėje, tai tiesa. Čia matai
vieną šalį, o ten kitą. Ten
toliau, apie vidurį, matai
strateginę poziciją, ir vėl ki
toje pusėje stebiesi tvirtu
vėmis. Dar toliau, ten vidu
ryje, regį jūreivių karininkų
akademiją ir į kairę orlaivių
stovyklą. Gi pats Rio de Ja
neiro miestas guli slėnyje,
aplinkui ir už miesto matai
išsiviniavusius kalnus ir
kalnelius.

Šį giedrų popietį, apie 1
val., pasirošė važiuoti
pas Kristaus statulą. Visų
pirma turiu priminti, kad
čia yra žiema, bet tempera
tūra pakilusi apie 85 F. Kai
važiavome svarbiaja gatve,
kuri vadinasi Avenida Rio
Branco, mes žvelgėme šen ir
ten; mėgindamos įskaityti
visokeriopus parašus portu
galų kalba ir stebėjome įvai
rius architektūros stilius.
Restoranai ir tavernai įreng
ti gatvėse. Krautuvės neturi
didelių langų, bet su prekė
mis išsikraustoma į gatvę.
Visokios mėsos iškabintos
palubėse, vaisiai ir žaliūmy

nai iškabinti ir su ranka nu
imami. Taip pat stebėjome
tramvajus, kurie labai pana
šūs į vasarinius, bet senovi
nius tramvajus, kuriais 1918
metais važinėjo Pittsbur
ghe. New Yorke matome
vežimėlius stumiamus „kro
melius“, gi čia stebėjome,
kaip „kromelninkai“ savo
prekes laikė ant galvų. Pav.
duonos kepėjas neša ant sa
vo galvos uždėjęs stiklinį
vožalą su pyragais, arba
skalbėja panašiai neša savo
skalbinius, ir pristatytos
taip pat neša kitų pirkinius
ir t.t.

Patsai važiavimas į kalno
viršūnę buvo nuostabus. Ne
vieną kartą sulaukėme savo
kvapą... iš baimės, kad nenu
garmėtume į prapultį. Pat
sai kalnas, tikrovėje, labai
status; kelias labai siauras,
ir užsisukimai be galo pa
vojingi. Pittsburghe neteko
matyti tokių pavojingumų.
Net baimė apimdavo, pama
nius, kas būtų, jei prieš
mus sutiktume kitą automo
bily, važiuojantį žemyn.
Tačiau reginiai be galo vaiz
dingi, ir jais džiaugiamės.
Tai atlyginimas už įgytą
baimę.

Pradžioje, erdvus uostas
tik užčiuopiamas. Bet, sie
kiant kalno viršūnę uostas
regimas visame išdidume.
Ties kiekvienu užsisukimu
pastebi ką nors naujo, kaip
pirmiau nematytus medžius
arba augalus. Argi įtikėtum,
kad poinzetės auga ant me
džių, taip pat ir vata? Pal
tėms apie 20 pėdų aukščio
linguoja viršum kitų. Vienur
kitur pastebi puikių namų,
statytų ispanų stilium, ir
gali gėrėtis įvairia jų spal
va, kaip baltai, raudonai,
nubaltinta arba varsota. Tai
uo akį dažnai pagauna pu
kūs sodnai, įrengti už namų,
kur matai apelsinmedžių,

bananų augalus, ir kartu pa
džiautus skalbinius. Paga
liau, priartėjome prie mažos,
lygios aikštės ir automobilis
sustoja. Vežikas patarnauja,
atidarydamas dureles. Čia
prasideda ėjimas pėsčiomis,
nes važiavimui kelias dar
nebaigtas. Kopiant į viršų
apie 200 pėdų, mes juntame
stovinčios ties mus milžini
škos ir majestotingos Kris
taus marmurinės statulos
fundamentą. Mums paškin
ta, kad pati statula yra 100
pėdų aukščio. Keliais atve
jais nufotografavome tą
statulą.

Nuo kalno viršūnės maty
ti Rio de Janeiro miestas, o
uostas atrodo lyg menka
žaismavietė. Negalima įžiū
rėti gatvių, nė kelių. Visa,
ką gali matyti, tai stogus,
kurie atrodo maždaug kaip
degtukų dėžutės, sustatytos
į vieną vietą.

Vaziavimas žemyn buvo
taip stebėtinas, kaip ir va
žiavimas į viršų. Pakelyje
mes pravažiavome darbinin
kus, kurie mums atrodė taip
pat užsiėmę, kaip ir WPA
darbininkai Jungtinėsė Val
stybės, bet čionykščiai dar
bininkai yra basi ir bent kiek
tinginiauja. Pravažiavome
ir turtingesniųjų žmonių re
zidencijines sekijas ir mau
dynes jųros pakraščiuose.

Taip pat pravažiavome ir
beturčių apgyventas vietas.
Tai tikrųjų skurdžių papras
čiausia gyvenimo būklė.
Sunku tikėti, kad čia gyven
tų žmonės. Mums paaiškin
ta, kad tos sekijos gyventoj
jai visai neina dirbti. Jie
gyvena tikrąjį čigonų gyven
imą ir vagia, ką gali pa
čiupti, kaip valgi, ir paskui
dalinasi su savo kaimynais
visa tuo, ką dienos metu ga
lėjo tuo būdu pasigrobt.

Nors ir igijome daug gra
žių įspūdžių, bet, kuomet
automobilis susilaikė ties
keleivių vieta, vadinama
„Tourist Club de Brazil“, aš
džiaugiuos, kad sugrįžome,
nes buvome labai išvargu
sios.

Rugpjūčio 26 d. dar buvo
me Rio de Janeiro uoste. Ta
čiau koks bėdys! Darbi
ninkai iškrauna prekes iš
laivo ir trys didžiuliai kel
tuvai, neapsakomai bėdėda
mi, palengvina iškrovimą.
Galite numanyti triukšmą.
Gi tie braziliečiai tiesiog
nesukalbami, pradeda ginčy
tis apie iškrovimo būdus.
Vienas iš amerikų laivo
oficialų išsitaręs: „Jiems
ima tris dienas iškrauti lai
vą, kuomet Jungtinėsė Val
stybės būtų iškrauti į pusę
dienos!“ Tokie ginčai ir ne
sutarimai užima daug laiko
iki susitaiko. Na, ir paskui
vėl pradeda iškrovimo dar
bą.

Po vakarykščios įspūdin
gos kelionės, šiandien jau
čiuos gana gerai. Kitos sesu
tės taip pat jaučiasi puikiai.
Jos dabar stebi darbininkus,
iškraunančius laivą. Kuomet
grįš, turės daug ko papasa
koti.

Rio de Janeiro uostą ap
leisime šiandien po pietų,
apie 4 valandą ir Santos
prieplauką pasieksime apie
8 val. vakare.

Kai pasieksime mūsų ke
lionės pabaigą, smulkiai ap
rašysiu viską, ir pridau,
kad pasistengsiu skaityti
nau parašyti.

Malonėkite mūsų nepa
miršti karštos savo maldos.

Ar supažindinai bent vie
ną savo kaimyną su savo
laikraščiu AMERIKA?

GIEMES IR DAINOS MĖGEJAMS

Tikrą vasaros grožį, ma
lonumą gali suprasti meni
ninkas, muzikas — choris
tas. Muziko siela jautresnė,
švelnesnė. Muzikas — cho
ristas patirtus įspūdžius
pergyvena giliau, stengiasi
išreikšti daina, melodija.
Kitataučiai gėrisi mūsų dai
nomis. Lietuviai yra muzi
kalūs, tik reikia tuos gabu
mus išvystyti.

Parapijos choro giedoji
mas, ar dainavimas gražus,
kada derinti balsai. Aišku,
be darbo ir pasiaukojimo
sunku ką nors kilnesnio pa
daryti. Pastebėta, kad mūsų
lietuvių chorams dažniausiai
trūksta vyrų. Vyrų turim
pakankamai kiekvienoje pa
rapijoje, bet labai gaila, kad
neprisideda prie choro; gal
jie mano, kad giedojimas,
dainavimas — tik mergaičių
darbas... Chorų sąjungos
tikslas, kad kiekvienas cho
ristas prikalbintų, atvestų
į chorą po vyrą. Paraginki
me savo draugus, pažista
mus.

Reikia būtinai lankyti
kiekvienas pratybas — re
peticijas. Kaip sunku moky
tojui — vargonininkui, ka
da choristai neateina į pra
tybas. Toki choristai tik
kliudo geram choro veiki
mui. Lankydamas pratybas
choristas darosi kaskart
akylesnis, pastabus ir net
lavinasi balsas. Choras yra
ataskirų žmonių grupė, bet
ką gieda ar dainuoja, turi
pasisavinti, pergyventi visa
savo siela, tarsi būtų vienas
asmuo.

Dainuodami nejučiomis
išmokstame ir lietuviškai
kalbėti. Kaip gražiai skam
ba: Lietuva, brangi mano
Tėvynė, Dul, dul, dul, dul,
dūdelė, graži mano mergelė!
Mūsų tėvai džiaugsis, kad
jų sūnūs, dukters priklauso
prie choro.

Chorų Sąjungos nusista
tymas, kad chorai santy
kiautų su kaimynais chori
rais, rengdami bendras Dai
nų šventes, vakarus ir galė
tų chorai gauti premijas.
Tikslas, kad kiekvienas cho
ristas turėtų progos pama
tyti ir pažinti kitų parapijų
choristus ir dalyvautų so
cialiniam, patriotiniam lie
tuvių veikime. Ypatinai
svarbu gerai pasirošti ir
dalyvauti New Yorke Pa
saulinės parodos Lietuvių
dienoje 1939 m. rugsėjo 10
d. Kviečiu visus chorus pri
sirašyti prie Chorų Sąjun
tybos, visi stokime drauge į
darbą ir savo melodinga
daina nustebinsim pasaulį.

Pareiškiau, kad Chorų Są
jungos organas yra Muzi
kos žinios ir kiekvienas
choristas gali užsiprenume
ruoti tą laikraštį už 1 dol.
metams. Adresas: Muzikos

HAVEMEYER 8-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE
MASEPETH, N. Y.

STagg 2-5043 Notary Public

M. P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
Graborius ir Balsmuotojas

660 Grand St. Brooklyn, N.Y.

Žinios, 1702 N. Wolcott
Ave., Chicago, Ill. Rašykite
straipsnius, raštus lietuvi
škai; jei bus klaidų, redakci
ja pataisys.

Baigdamas, trumpai pa
reiškiu: kad, 1. vyrai ir
mergaitės prisirašytų prie
savo parapijos choro ir uo
liai lankyti repeticijas; 2.
chorai prisirašytų prie Cho
rų Sąjungos ir daugiau da
nyvautų parapijos darbe; 3.
chorai santykiautų su savo
kaimynais, lankydami pro
vincijas, rengdami dainų
šventes, vakarus ir t.t. (cho
rai galėtų gauti premijas,
pagyrimo lapus ir pana
šiai); 4. chorai dalyvautų
Lietuvių dienoje, New Yor
ko Pasaulinėje parodoje
1939 m. rugsėjo 10 d. ir 5.
choristai užsiprenumeruotų
Muzikos žinias ir paremtų
savo raštais.

Juozas K. Žemaitis,
Vargonininkų ir Chorų
Sąjungų pirm.

NETEKO AUSIES

St. Louis, Mo. — Vienas
policininkas, važiuodamas
automobiliu, susižeidė ir,
nuvežus jį ligoninėn, suras
ta, kad neteko vienos ausies.

Tuoju pradėta ieškoti ir
suzėdimo vietoje surasta jo
nupiauta ausis, kuri atvežta
ligoninėn ir daktaras ją po
licininkui prisiuvo.

PALANGIŠKIAMS ITEIKĖ POPIEŽIAUS AUKĄ

Kaunas. — Popiežius Pi
jus XI, kuris visados rodė
daug palankumo Lietuvai,
suzinojęs apie didžiulį Pa
langos gaisrą ir užjausda
mas nuo gaisro nukentėju
sius gyventojus, tuoj pasky
rė 10,000 lirų auką padegė
liams suselpti. Šią auką rug
pjūčio 20 d. į Palangą nuve
žė J. E. Telsių vyskupo iga
liotas prel. R. Kuodis, ku
ris, pasitaręs su Palangos
padegėliams šelpti Kat. Ko
mitetu, ją paskirstė 63 šei
moms. Rugpjūčio 21 d. po
pamaldų parapijos salėje
susirinkusiems padegėliams
aukos buvo išdalintos. Ta
proga žodį tarė prel. R. Kuo
dis. Palangiškių vardu už
auką padėką pareiškė Stak
nas. Palangiškiai liko giliai
dėkingi Jo Šventenybei Po
piežiui, kuris nelaimės ištik
tiams parodė tiek tėviškos
meilės ir palankumo.

LIETUVOS - AMERIKOS IMPORTO IR EKSPORTO BENDROVĖ

Importuoja ir parduoda Lietuviškus Maisto B-vės
Konservuotus kumpius ir Picnic hams didelėse ir
mažose skardinėse, raugintus agurkus ir kepeninį
pastetą (Liver Paste).
Užsakymai priimami nemažesniems kiekiams
kaip 5 dėžės.

LITHUANIAN-AMERICAN
IMPORT & EXPORT CORPORATION
157 Chambers Street, New York.
Tel. REctor 2-2786

Tel. EVergreen 7-4335

Telefonas: STagg 2-4409

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
Graborius - Balzamuotojas
MODERNIŠKA KOPLYČIA

ALEKS. RADZEVICIUS
IR SŪNUS
Garboriai - Balsmuotojai

402 Metropolitan Avenue,
Brooklyn, N. Y.
(Prieš pat Apreiškimo bažnyčia)
Duodu automobilius vestuvėms,
krikštynoms ir visokiems
pasivažinėjimams.

EVergreen 8-9770

Phone STagg 2-0788
Night HAVemeyer 8-1158

JOSEPH GARSZVA
Graborius ir Balsmuotojas
231 Bedford Av. B'klyn, N.Y.

JOSEPH LE VANDA
Laisniuotas Graborius ir
Balsmuotojas
NOTARY PUBLIC

337 Union Av., Brooklyn, N.Y.
Namas tas pats, tiksliai miesto pa
tvarkymu paprūntas numeris bu
vusio 107 Union Avenue.

GERIAUSIOS RUŠIES ANGLYS

Daugiau kaitros už jūsų pini
gą. Jūsų kaimynai naudoja
Tru-Ember Coal Co. anglis ir
patenkinti. Kodėl jums nepa
sekti jų pavyzdžiu.

TRU - EMBER COAL COMPANY

(LIETUVIŲ KOMPANIJA)
485 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-1661

MIKO PETRAUSKO PAGERBIMUI SPEKTAKLIS

Rengia Miko Petrausko Kūrinių Leidimui Komitetas

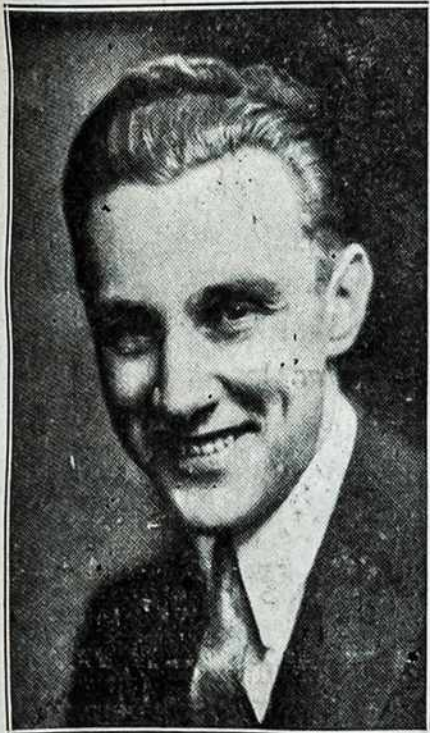
SEKMAD., SPALIŲ - OCT. 2 D. 1938

Pradžią 5 val. po pietų. Įžanga 50c Asmeniui

Labor Lyceum Salėje,

949 WILLOUGHBY AV.

BROOKLYN, N. Y.

JUOZAS SUKACKAS,
bariton., Sundšteino rolėje

M. STRUMSKIENĖ,
sopranas, Birutės rolėje

JONAS VALENTIS,
režisierius

Bus suvaidinta 1-mas veiksmas gražiosios Miko Petrausko Operetės „BIRUTĖS“. To
akto perstatyme dalyvaus artistai: Marijona Strumskienė, Birutės rolėje; Stasys Ka
žemėkas, Birutės brolio rolėje; Feliksas Morkus, Birutės brolio rolėje; Juozas Sukac
kas, Sundšteino rolėje; Pranas Pakalniškis, Lizdeikos rolėje; Jonas Valentis, tėvūno
rolėje; Nikodemus Pakalniškis ir Jonas Gužas, sargų rolės.

Koncertinę programą duos: Nellie Statkevičiūtė, sopranas iš Philadelphia; Vytau
tas Dvarackas, smuikininkas iš Newarko; Merginų Šokikių Grupė iš Brooklyno, taipgi
bus Vyrų Kvartetas, A. Klimaitė ir L. Kavaliauskaitė iš Brooklyno, duetas ir kiti įvai
rumai.

„Aidbalsiai“ Ensemblis ims dalyvuma scenoje minios rolėje

ŠOKIAMS GROJA A. JEZAVITO ORKESTRAS

Domisi Amerikos Penkmečiū

Ruošiantis AMERIKOS penkmetį paminėti, buvo kreiptasi į apylinkės katalikų draugijas, prašant išrinkti po du atstovus į AMERIKOS Penkmečiū Paminėti Komitetą. Draugijos kvietimą maloniai priėmė ir, kurios turėjo susirinkimus, jau išrinko atstovus.

Apriškimo parapijos: Amžinojo Rožančiaus draugija — V. Janušonienė ir Stučienė; parapijos choras — P. Ivanauskas ir P. J. Vicius; L. Vyčių 41 kp. — S. Kazlauskaitė ir A. Kainauskaitė;

Šv. Jurgio parapijos: Moterų Sąjungos 35 kp. — M. Brangaitienė ir M. Kučinskienė; parapijos choro — E. Milinavičiūtė ir O. Zajan-kauskaitė;

Maspetho parapijos: Šv. Vardo draugija — P. Kubilius ir G. Galdius.

Taipgi turime žinių, kad kitos draugijos nuosirdžiai pritaria šiam paminėjimui ir, įvykus susirinkimams, išrinks savo atstovus.

Vieningai visų remiamas darbas, be abejonės, bus sėkmingas, tad visi į bendrą darbą.

RADIJO PROGRAMA

Kaip jau buvo per praeitų du šeštadienius, taip ir ši šeštadienį, spalio 1 d., 6 val. vak., iš WCNW radijo stoties bus duodama visuotinis kultūrinis lietuviška radijo programa. Šį kartą dainų programą išpildys Angelų Karalienės par. choro grupė, muz. Pr. Dulkei vadovaujant. Be to, bus atitinkama paskaita svarbiais dienos klausimais.

Visi turintieji radijo priimtuvus prašomi ši šeštadienį, 6 val. vak., užsukti juos ant 1500 klc. ir pasiklausyti įdomios lietuviškos programos.

LANKĖSI SVEČIAI

Šiomis dienomis AMERIKOS redakcijoje lankėsi du svečiai, neseniai atvykę iš Lietuvos — majoras S. Norušis ir Kazys Obelevičius, buvęs tautininkų Mūsų Krašto savaitraščio redaktorius. Maj. Norušis buvo atvykęs drauge su p. O. Kručiene, o K. Obelevičius su J. Valaičiu, ką tik sugrįžusių iš Lietuvos.

Maj. Norušis išvyko į Washingtoną ir Clevelandą. Jis viešį Brooklyną apylinkėse pas savo gimines. K. Obelevičius atvyko ilgesniam laikui.

VILNIAUS, UŽGROBIMO MINĖJIMAS

Šių metų spalio 9 d. suka 18 metų, kai lenkai apgaulingai, sulaužę savo pasirašytą sutartį, užgrobė Lietuvos sostinę Vilnių. Šios liūdnos sukakties minėjimas bus visur, kur tik lietuviai gyvena. Neatsilikis ir Brooklynio lietuviai.

Vilniaus užgrobumo dienos minėjimas bus kitą šeštadienį, spalio 8 d., 8 val. vak. Apriškimo par. salėje. Kalbėtojais pakviesi kun. Jonas Balkūnas, inž. Ant. Mažeika ir Kazys Vilniškis. Visi trys praeitą vasarą lankėsi Vilniuje, tad turėsime naujausių žinių iš vilniečių lietuvių gyvenimo.

Salės durys atdaros visiems. Visi lietuviai kviečia-

mi ir laukiami. Jokio įžangos mokesčio nebus.

LAUKIAMAS KONCERTAS

Spalio 23 d. 7:30 val. vak. Apriškimo par. salėje įvyksta art. J. Žukauskaitės koncertas. Be to, dainuos dainininkas Al. Vasiliauskas. Prie piano akompanuos pianistas Tad. Sidlauskas. Artistinės pajėgos labai žymios ir laukiama didelio pasisekimo. Nestebėtina, kad visuomenės susidomėjimas yra didelis. Iš gerų dainininkų lūpų išgirsime gražias lietuviškas daineles ir operų arijas. Prie šio didelio koncerto eina didelis prisiruošimas; tikėtis pardavinėjimas jau prasidėjo. Tikėtis gauti Amerikos redakcijoje, pas p.p. Jankus, Apriškimo par. muzikus, pas p. Dulkę, Angelų Karalienės par. varg. ir pas p. Visminą, Atsimainymo par. var. Linkime geriausio pasisekimo.

Vaidila.

ŠV. JURGIO PARAPIJA

Nauja pora

Rugs. 25 d. priėmė moterystės sakramentą Stepanija Jakubčionytė, buvusi sodaliečių pirmininkė, tad ir sodalietės savo buvusią pirmininkę gražiai sutiko išsiriavusios per visą bažnyčią. Kaip savo buvusiai choristei, choras pagiedojo Veni Creator. B. Brundzenis giedojo solo Ave Maria ir Panis Angelicus. Jaunoji nuo mažų dienų prisidėjo prie parapijos veikimo, pradedant mažame chore. Vartodama gražiai lietuvių kalbą, daug darbavosi įvairiuose vaidinimuose ir visur buvo labai pavyzdinga. Ji yra dabar slaugė. Nors išteklė už kitataučio, bet jis jau dabar žadėjo prisirašyti prie šios parapijos. Savo vyrą pažadėjo tuoj lietuviškai išmokyti, nes ir dabar jau daug supranta lietuviškai.

Vestuvių pokylis buvo jaunosios namuose. Į vestuves atsilankė abu parapijos kunigai, vargon. J. Brundza su žmona, parapijos trusistai ir daug giminių. Vaisingi jaunosios tėveliai svečius puikiai vaišino.

Linkėtina jaunajai porai gražaus šeimyniško gyvenimo.

Atlaidai

Parapijos choras rengiasi prie 40 val. atlaidų, kurie bus spalio 30 d. Po atlaidų visą savaitę bus rekolokacijos, kurias ves kun. B. Pauliukas, dominikonas. Choro užduotis yra gražiai pagiedoti atlaidų metu, tad visi choristai turėtų rūpestingai lankytis pratimuose.

Į AMERIKOS 5 metų sukakties minėjimo komitetą nuo choro išrinkta E. Milinavičiūtė ir O. Zajan-kauskaitė.

Farmeriški šokiai

Spalio 22 d. parapijos salėje choras rengia farmerių šokius. Bus daug įdomumo. Gros Nakties Pelėdų orkestras.

Gimtadienio puota

Rugsėjo 22 d. Danielius Raškevičius savo žmonos gimtadienio proga suruošė puotą, kurion pakvietė žmonos tėvelius, savo kaimynus, artimus bičiulius. Visi gerai pavaišinti. Gauta sveikini-

mų laiškais ir telegramomis, už ką Raškevičiai labai dėkingi.

Kaimynė.

GRĮŽO MAŽEIKAI

Rugsėjo 24 d. olandų Nieuw Amsterdam laivu grįžo inž. Ant. ir Zuzana Mažeikai, praleidę visą vasarą Lietuvoje. Inž. Mažeika vadovavo vyčių ekskursijai, kuri buvo sėkminga ir labai nuosirdžiai Lietuvoje priimta. Apie savo kelionę ir lankymąsi Lietuvoje inž. Mažeika parašys AMERIKOJE.

Drauge su Mažeikais grįžo brooklynietis J. Mikaliūnas, newyorkietė Em. Kšenaitytė, clevelandietė R. Pauliukevičienė, Lilija R. Brazytė ir J. Baltrušaitienė, hartfordietė J. Pugžlienė ir G. Svirnelienė iš Kearny.

Kelionė laivu buvusi labai gera, o viešėjimas Lietuvoje — nepaprastai žavus. Vyčių ekskursantais ypatingai rūpinosi pavasarininkai.

JANKŲ SUKAKTIS

Rugsėjo mėnesį Jieva ir Jonas Jankai sulaukė vedybinio gyvenimo 25 metų sukakties.

Jonas Jankus kilęs iš Sidabravo miestelio. Amerikon atvyko 1909 m. Mėgdamas muziką ir gerai susipažinęs su ja, ėmėsi vargonininko darbo. Būdamas Pittstone, Pa. pas išsivijai gerai žinoma veikėja ir literatą kun. Kasakaitį, susipažįsta su šio choro papuošalu, dabartinę p. Jankienę. Statydami veikalėlį „Adomas ir Jieva“ susipažįsta dar arčiau ir judviejų susipažinimas užsi- baigė prie altoriaus, kur jų mylimas kun. Kasakaitis surišė amžinai moterystės ryšius.

Apsivedęs muz. Jankus savo mėgiamos srities ne tik neapleidžia, bet dar su didesne energija dirba, tobulindamas chorą, rengdamas koncertus bei statydamas scenos veikalus.

Po kelių metų jaunoji porėlė susilaukė sūnelio Justuko ir jaunoji mamytė Justuko auklėjimui atiduoda visą sielą.

Paauginusi sūnelį, p. Jankienė vyksta Italijon palavinti savo gražaus balso. Ten, Romoje, studijuoja pas geriausius dainininkus bei muzikus. Užsiimda studijomis, turėdama jautrią sielą ir draugiškus jausmus, ji pasilieka junginių ir centru tenykščio studentų gyvenimo.

Bebūnant p. Jankienei Romoje, atvyksta ir p. Jankus pagilinti savo muzikos žinias bei įgyti didesnio patyrimo pas geriausius tos srities žmones. Be to, atlanko savo žmonelę ir mylimą sūnelį Justuką, kurį mamytė auklėjo, augino ir mokė Romoje. P. Jankus, išbuvęs porą metų Italijoje, grįžta atgal Amerikon, o žmona dar pasilieka porai metų pabaigti studijas ir labiau pasitobulinti. Pabaigus studijas, su dideliu pasisekimu dainavo Austrijoje — Vienoje ir Italijoje.

P. Jankus po sugrįžimo vargonininkavo įvairiose vietose. Dabar vargoninkauja ir darbuojasi Brooklynje Apriškimo parapijoje pas plačiai žinomą kleboną kun. N. Pakalni.

Tikrai, Jankų darbuotė yra labai sėkminga ir visiems naudinga. Choras ir visi jo darbai pakelti į pirmieles vietas. Jų bažnytiniai repertuarai pasiekė

aukščiausio laipsnio. Tai yra vaisiai ilgos ir patvarios darbuotės abiejų Jankų, o lygiai ir vietos klebono.

Minint tą sukaktį, tenka palinkėti Jievai ir Jonui Jankams toliau tęsti gražią meno darbuotę mūsų išeivijos tarpe.

Šiai sukakčiai atžymėti, rugsėjo 25 d. Walter's Inn patalpose suruošta puota, kurioje artimi giminės ir bičiuliai pagerbė Jankus ir palinkėjo jiems daug, daug laimės ateičiai. Pasakyta kalbų, padainuota, pažaista.

Ilgų ir ilgų sėkmingos jiems darbuotės metų!

Jonė Žukauskaitė.

MASPETHO ŽINIOS

— Ši sekmadienį, spalio 2 d., 7 val. vak., parapijos salėje bus Lietuvos paveikslai. Bilietai po 35 ct., vaikams 15 ct. Rodys ką tik iš Lietuvos sugrįžęs J. Januškevičius. Visi kviečiami.

— Spalio 1 — 4 d.d. įvyksta tretininkams rekolokacijos.

— Kun. P. Lekešis praeitą šeštadienį skaitė paskaitą iš WCNW radijo stoties; choro grupė, vad. A. Vismino, padainavo kelias dienas, o žemaitytė vėl pasirodė su solo dainomis.

RAŠYKI LAIŠKĄ

Ateinanti savaitė yra pavadinta laiškų savaitė. Pašto vadovybė nori įpratinti visus gyventojus rašyti ko daugiausiai laiškų savo artimiesiems, draugams, pažįstamiems. Juk smagu parašyti laišką ypač tiems asmenims, kurie yra vienuomenėje, ligoje, daugelio užmiršti, atsimyrei. Kodėl nesuteikti jiems džiaugsmo?

Daugelis sako: kam čia rašyti, juk nėra reikalo, neturiu kam rašyti! Kaip tik priešingai — tikras laiškas yra laiškas asmeniui, kuriam neturėtum parašyti.

Nesvarbu, ar moki gerai rašyti. Svarbu, kad rašytum laišką. Tai labai lengva, o džiaugsmo daug galima suteikti. Dėl laiško vargu ar teks atsiprašyti.

IVAIROS ŽINIOS

Spalio 3 d. Prep. auditorijoje, Nostrand ir Carrol Strs., Brooklyn, kalbės iš Washingtono valdžios agentai apie netikrus pinigų: kaip juos atskirti nuo tikrų. Gera proga krautuvninkams tuo pasinaudoti.

Fire Island vėtros sugriauti praeitą savaitę namai jau atstatomi. Manoma, kad naujai atstatyti namai bus tvirtesni.

Charles De Pola, 26 m., džiaugiasi gavęs proga vėl kalėjime sėsti. Girdi, nors čia jam valgis nerūpi ir šilta. Jis ten pakliuvo už vagystę.

Per pirmus š. m. 7 mėnesius New York valstybėje 37,092 automobiliai turėjo nelaimingus atsitikimus; 48,271 automobilistai pripažinti kaltais.

Praeito sekmadienio para, galas netikėtai, turėjo 25 valandų. Spėkite, dėlko taip buvo?

Praeitą savaitę Londone buvo katalikų demonstracija prieš bedievių kongresą Londone. Demonstracija buvo nepaprastai tyli.

Brooklynio Amerikos piliečių komitetas rengiasi iškilmingai paminėti kun. Charles E. Coughlin, radijo kalbėtojo, vardines. Paminėjimas įvyks spalio 25 dieną.

Vežiotų streikas New Yorke labai daug sutrukdė. Daug valgomų daiktų žuvo.

New Yorko policijos komisijonierius Valentine per 4 metus atstatė nuo darbo 227 policininkus dėl netinkamo pareigų atlikimo.

SERGA

Dr. Ed. W. Žukauskas, prieš dvi savaites susirgo ir iki šiam laikui dar vis nesustiprėjo, kad galėtų grįžti prie savo pareigų.

Linkime dr. Žukaukui greitai pasveikti.

SAJUNGIETEMS

Moterų S-gos 24 kuopos susirinkimas įvyks ši pirmadienį, spalio 3 d., parapijos salėje. Visos narės kviečiamos dalyvauti.

Rašt.

GREAT NECK, L. I.

Spalio 5 d., trečiadienį, Kasmočiaus salėje įvyks Lietuvos paveikslų rodymas. Naujausius paveikslus, praeitą vasarą Lietuvoje nutrauktus, rodys J. Januškevičius, ką tik sugrįžęs iš Lietuvos.

Paveikslų rodyto vakarą ruošia K. Federacijos skyrius.

GRĮŽO LOZORAITIS

Kaunas. — Iš Tautų Sąjungos posėdžių užsienio reikalų ministras Lozoraitis jau sugrįžo. Ženevoje Lietuvos delegacijai dabar vadovauja P. Klimas, Lietuvos pasiuntinys Paryžiuje. P. Klimas viename posėdyje pareiškė, kad dėl sankcijų taikinimo Lietuva pritaria Anglijos siūlymams.

PALEIDO IS KALEJIMO PASKUTINIUS SUVALKIEČIUS

Kaunas. — Rugsėjo 8 d. šventės proga buvo amnestuoti ir paleisti iš kalėjimo paskutiniai suvalkiečiai ūkininkai, bausti karo teismo, būtent: agr. Valuckas, sodin. techn. Kitkus, ūkin. A. Bajerčius iš Vidgirių k., Al. Ritbergeris iš Tubelių k., Ploksčių v., Jonas Skaisgiris iš Vidgirių d. Be to, iš Marjampolės kalėjimo paleisti P. Lieponis ir K. Grigalaukas.

AUSTRIJOS VYSKUPŲ LAIŠKAS

Viena. — Austrijos septyni vyskupai su kardinolu Innitzeriu priešaky išleido tikintiesiems ganytojišką laišką, kuriame pareiškiamas didelis apgailestavimas, kad Katalikų Bažnyčios vadovybei nepavyko susitarti su naciais. Laiške nurodoma nacių svarbiausi žygiai prieš katalikų teises: 1. katalikų kunigams draudžiama suteikti dvasinį patarimą politikams kalinams; 2. naciai įvedė prievolę katalikams civilinę moterystę; 3. naciai panaikino katalikų privatinės mokyklas.

Vyskupai nurodo, kad naciai, panaikindami katalikišką mokyklą, užkerta kelią katalikų jaunuoliams pa-

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. JOHN WALUK

161 NO 6th STREET

DR. ED. W. ŽUKAUSKAS

1114 FOSTER AVENUE

DR. A. PETRIKA

(DANTŲ GYDYTOJAS)

221 SO. 4th STREET

VALANDOS:
8-10 ryte
1-2 p. p.
6-8 vak.
Svenadieniais susitarus
Tel.: EVERgreen 8-9229

VALANDOS:
1-2 p. p.
6-8 vak.
Ir pagal sutartį
Tel.: MANfield 8-8787

VALANDOS:
9-12 ryte
1-8 vak.
Penktadieniais uždaryta
Tel.: EVERgreen 7-9105

Tel. STagg 2-7177

ALFRED J. WENTZ

(VENCIJUS)

ADVOKATAS

219 So. 4th Street,

(Williamsburgh Bridge Plaza)

Brooklyn, N. Y.

Tel. EVERgreen 8-7027

GARSAS BAKERY, Inc.

Savininkas — A. SHRUPSKIS

GERA DUONA — ŽMOGAUS SVEIKATA

Lietuviai yra sveiki ir stiprūs žmonės todėl, kad jie valgo tikrą Lietuvos duoną. "GARSAS" KEPTUVE kepta geriausia lietuviška duona, keiksaus ir pyragaitius vestuvėms bei kitokiems pokyliams. Siūnia ir kitus miestus.

68 So. 2nd Street,

Brooklyn, N. Y.

Tel. EVERgreen 4-7142

SALDAINIŲ PALOCIUS

GERIAUSIOS RUSIES

Lengvi užkandėliai, kava, arbata, Hot Chocolate
PUSRYČIAI — PIETUS — VAKARIENE Geriausias pasirinkimas
AISKRYMAS gamintas namie iš geriausių smetonos. ALUS iš geriausių
bravorų. Parengimams priimami užsakymai. Kreipkitės:

495 Grand Street,

Brooklyn, N. Y.

Tel. NEWtown 9-4464

NOTARY PUBLIC

A. J. VALANTIEJUS

UNDERTAKER and EMBALMER

REAL ESTATE - GENERAL INSURANCE

54-41—72nd Street,

Maspeth, N. Y.

Tel. VIrginia 7-4499

BARRY P. SHALINS

(BRONXUS SALINSKAS)

GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS

Graži, moderniška šarvotimui kopykla ir polistui gražūs kambariai duodama nemokamai. Samdo automobilius įvairiems reikams. Kainos labai prietamos

84-02 Jamaica Ave.,

Brooklyn, N. Y.

(Prie FOREST PARKWAY)

Tel. Elizabeth 2-8661

Res. Tel. Elizabeth 2-8537

MICHAEL SALIKLIS

Real Estate — Insurance — Notary Public

120 Broad St., Elizabeth, N. J.

Apkainuoja, parduoda

nejudamas nuosavybes,

Sukolektuoja rendas

Minėtuose reikaluose visuomet gausite gerą patarnavimą

Pilnas patarnavimas

Visokios apdraudos ir

bondsų reikaluose

siruoti tapti kunigais. Vyskupai ragina tikinčiuosius, ypač tėvus, stovėti savo jaunimo dorovinėje sargyboje. Šis vyskupų laiškas uždraustas paskelbti spaudoje ar dalinti lapeliais.

SIUNČIAMA PAŠALPA ISPANIJOS ŽMONĖMS

Washington, D. C. — Raudonojo Kryžiaus vadovybė spalio mėnesio pradžioje išsiųs daug maisto į Ispaniją, kur jis skiriamas sukilėlių ir „vyriausybinių“ teritorijose gyvenantiems žmonėms, reikalingiems pašalpos. Maistas pirmiausia siunčiamas į Prancūziją, kur jis bus perkrautas. Numatoma nusiųsti apie 40,000 maišų, kurių kiekvienas svers 98 sv. Siunčiamas maistas yra javai, kurių užteksią 25 tūkstančiams šeimų išmaitinti per tris mėnesius.

NAUJA SAJUNGA TAIKAI GINTI?

Washington, D. C. — Kongreso atstovas Dies, kurio vadovaujama komitetas dabar tyrinėja komunistų ir fašistų veiklą, pranešė, kad

LICENSES BEER, WINES & LIQUORS WHOLESALE AND RETAIL

NOTICE is hereby given that License No. EB3385 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 76 of the Alcoholic Beverage Control Law at 664 Flatbush Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

NAVARE DELICATESSEN and LUNCH Inc.,
664 Flatbush Ave. Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. EB 3371 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 76 of the Alcoholic Beverage Control Law at 322 Foster Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

SOL PAKOWITZ
322 Foster Avenue. Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. 10714 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 76 of the Alcoholic Beverage Control Law at 127 Patchen Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

CHARLES COLLETT
127 Patchen Ave. Brooklyn, N. Y.